ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015 69 ΤΕΥΧΟΣ

αΩ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΩΝ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΩΝΑΣΗΣ

Περιεχόμενα

Σημείωμα

Δραστηριότητες Υποτρόφων

- Επιτυχίες 2
- Εικαστικά 4
- Χορός 5
- Μουσική....6

Ειδήσεις του Συνδέσμου

- Η Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου 7
- Εκδρομή στα Καλάβρυτα 9
- Στα χνάρια του Παυσανία....11

Ειδήσεις του Ιδρύματος

- Αύξηση στις υποτροφίες του Ιδρύματος Ωνάση για το ακαδημαϊκό έτος 2015–2016 13
- Διακρίσεις των ελληνικών μαθητικών ομάδων στις Διεθνείς και Βαλκανικές Επιστημονικές Ολυμπιάδες....14
- Σεμιναριακές Διαλέξεις Ωνάση στο ΙΤΕ: Τα βλαστοκύτταρα και οι σύγχρονες εφαρμογές τους για την αντιμετώπιση σοβαρών ασθενειών....15
- Το Ίδρυμα Ωνάση Μέγας Χορηγός του 4ου Φεστιβάλ Τέχνης και Λογοτεχνίας της Καλντέρας....17

Ειδήσεις της Στέγης

- Το πρόγραμμα της Στέγης για την επόμενη καλλιτεχνική σεζόν....18
- 40 χρόνια - 4 Ε: Έλληνες, Εξωστρέφεια, Ευρώπη, Εκπαίδευση
  Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΩΝΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΕΖΟΝ 2015-2016.... 25
- Υποβολή προτάσεων στη Στέγη για την καλλιτεχνική σεζόν 2016–2017.... 27

Ειδήσεις του Θυγατρικού Ιδρύματος

- Werner Herzog: Η αρχαία ελληνική γραμματεία, διαχρονικός οδηγός μας 28
- Η νέα σεζόν του Ωνασείου Πολιτιστικού Κέντρου της Νέας Υόρκης....33

Άρθρο

- Ρομποτική, Τεχνητή Νοημοσύνη, Αισθητική και Ηθική.... 36

Βιβλιοπαρουσίαση

- Ένας οδηγός της φωνητικής μουσικής στην ελληνική γλώσσα 39

Παρουσίαση δίσκου

- Αχιλλέας Λιαρμακόπουλος: Το τρομπόνι που τολμά… δις! 40

Σημείωμα

Η σύνθεση του προεδρείου του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Υποτρόφων θα ανακοινωθεί εδώ στις 21 Οκτωβρίου 2015.

Επιτυχίες

Χριστίνα Τζώτζη

Η χημικός μηχανικός Χριστίνα Τζώτζη τιμήθηκε στο Παρίσι με το βραβείο «Γυναίκα της Χρονιάς 2015 στην Έρευνα και την Ανάπτυξη», το οποίο απονέμεται από το γαλλικό τεχνικό περιοδικό *L'Usine Nouvelle*. Η βράβευση διοργανώθηκε φέτος για τέταρτη χρονιά σε συνεργασία με μεγάλες τεχνικές εταιρείες, όπως η Technip, η SNCF και η Renault Group. Στόχος του βραβείου είναι να τιμήσει τις γυναίκες που εργάζονται και ξεχωρίζουν στη βιομηχανία –έναν χώρο όπου ο αριθμός τους σε θέσεις ευθύνης δεν είναι μεγάλος– και με αυτόν τον τρόπο να δώσει κίνητρα σε νεότερες γυναίκες να εργαστούν σε αντίστοιχες θέσεις.

Η Χριστίνα Τζώτζη σπούδασε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όπου έλαβε το πτυχίο της από το Τμήμα Χημικών Μηχανικών. Στη συνέχεια, απέκτησε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών από τη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, όπου ειδικεύτηκε στα ενεργειακά συστήματα, τις βιομηχανικές διαδικασίες και τις αντιρυπαντικές τεχνολογίες. Στο ίδιο Πανεπιστήμιο έλαβε τον τίτλο του διδάκτορα το 2009, υποβάλλοντας διδακτορική διατριβή με τίτλο *Επίδραση των φυσικών ιδιοτήτων των ρευστών στη διφασική ροή υγρού-αερίου σε οριζόντιους και σχεδόν οριζόντιους αγωγούς*, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Νίκου Ανδρίτσου. Τέλος, ολοκλήρωσε τη μεταδιδακτορική της έρευνα στο Ινστιτούτο IFPEN στο Παρίσι με θέμα *Μοντελοποίηση πολυφασικών ροών κατά τη μεταφορά πετρελαίου και φυσικού αερίου*.

Από το 2011 έως σήμερα εργάζεται στο Κέντρο Καινοτομίας και Τεχνολογίας Technip στο Παρίσι, με αντικείμενο την προώθηση πρωτοποριακών προϊόντων για την ασφαλή υποθαλάσσια μεταφορά πετρελαίου και φυσικού αερίου. Βασικός στόχος του ερευνητικού προγράμματος του οποίου ηγείται η Χριστίνα Τζώτζη είναι να αποδείξει την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια του προϊόντος της εταιρείας: ενός θερμαινόμενου σωλήνα που εγκαθίσταται σε μεγάλα υποθαλάσσια βάθη για τη μεταφορά πετρελαίου και φυσικού αερίου, ώστε να εξαλείψει τη δημιουργία υδριτών μεθανίου (πρόκειται για εύφλεκτο πάγο συμπιεσμένου φυσικού αερίου), οι οποίοι δημιουργούνται σε υψηλές πιέσεις και χαμηλές θερμοκρασίες. Απώτεροι στόχοι, ο ασφαλής σχεδιασμός πεδίων παραγωγής πετρελαίου σε μεγάλα βάθη και η μείωση του κόστους.

Η Χριστίνα Τζώτζη είναι υπεύθυνη για τον προσδιορισμό του πειραματικού πρωτοκόλλου, την εκτέλεση των πειραμάτων σε βιομηχανικές διαστάσεις (δημιουργία μπλοκ υδριτών μεθανίου 200 κ., για πρώτη φορα παγκοσμίως), καθώς και για την προώθηση του πρότζεκτ στις πετρελαϊκές εταιρείες, μια και το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Total και την ExxonMobil. Όπως εξηγεί η ίδια, «οι απαιτήσεις ήταν πάντα πολλές, καθώς κατά τη διάρκεια του τετραετούς προγράμματος έπρεπε να συνδυαστούν συμφέροντα –όχι απαραιτήτως πάντα συγκλίνοντα– ανάμεσα στο επιστημονικό κομμάτι του προγράμματος και τις πετρελαϊκές εταιρείες, οι οποίες επιθυμούσαν να έχουν αμέσως τα αποτελέσματα».

Η Χριστίνα Τζώτζη έχει συμμετάσχει σε πολλά επιστημονικά συνέδρια και εργασίες της έχουν δημοσιευθεί σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά.

Μάριος Ευθυμιόπουλος

Ο Μάριος-Παναγιώτης Ευθυμιόπουλος αναγορεύθηκε επίκουρος καθηγητής, διευθυντής και συντονιστής του μεταπτυχιακού προγράμματος Στρατηγικής και Ασφάλειας στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο των Εμιράτων (American University in the Emirates), με έδρα το Ντουμπάι.

Ο Μάριος Ευθυμιόπουλος εξειδικεύεται στην παγκόσμια στρατηγική και ασφάλεια, το διεθνές δίκαιο ασφάλειας, τη στρατηγική ανάπτυξης, την κυβερνοπολιτική στρατηγικής και ασφάλειας, τη διαχείριση κρίσεων, την επικοινωνία, τα ζητήματα επιχειρησιακής στρατηγικής και τακτικής πολέμου, πολιτικής άμυνας κρατών και διεθνών οργανισμών, οικονομικής στρατηγικής ανάπτυξης για την ασφάλεια και τη σταθερότητα. Είναι μέλος του Γεωστρατηγικού Συμβουλίου Ασφάλειας της Κυπριακής Δημοκρατίας και συμβουλεύει τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Είναι επίσης ιδρυτικό μέλος και διευθύνων σύμβουλος του Ινστιτούτου Strategy International.

Ο διδακτορικός του τίτλος στη Στρατηγική Πολιτική και Ασφάλεια τού απονεμήθηκε από το Πανεπιστήμιο Κρήτης με βαθμό Άριστα. Κατέχει επίσης μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών από τη Διπλωματική Ακαδημία της Βιέννης και το Πανεπιστήμιο της Βιέννης, στον τομέα Διπλωματία, Διεθνείς Σχέσεις και Στρατηγική Πολιτική, ο οποίος αποτέλεσε συνέχεια του αρχικού μεταπτυχιακού του κύκλου Οικονομικών και Πολιτικών σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (London School of Economics), με ειδίκευση στη Σοβιετική και Μετασοβιετική Πολιτική. Κατέχει πτυχίο στις Διεθνείς Σχέσεις και την Πολιτική από το Πανεπιστήμιο Λίνκολνσιρ και Χάμπερσαϊντ. Επίσης, έχει ολοκληρώσει το στρατηγικό πρόγραμμα μεταπτυχιακού κύκλου στο Κολέγιο Άμυνας του ΝΑΤΟ με έδρα τη Ρώμη, ειδικευόμενος στη Διεθνή Στρατηγική και Ασφάλεια.

Μέχρι την απονομή της νέας θέσης στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο των Εμιράτων, ο Μάριος Ευθυμιόπουλος κατείχε επιστημονικές και ακαδημαϊκές θέσεις στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια της Νέας Υόρκης, στο Ίδρυμα Harriman, στο Κέντρο Διατλαντικών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Johns Hopkins, στο Κέντρο Ευρωπαϊκής Έρευνας του Πανεπιστημίου George Washington και στο Woodrow Wilson Center for International Scholars. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διατριβής του, διετέλεσε επιστημονικός συνεργάτης στο Πανεπιστήμιο της Νότιας Φλόριντας. Έχει διδάξει επίσης στις ελληνικές σχολές Άμυνας και Ασφυνομίας, καθώς και στην Ασφυνομία του Ντουμπάι, στους αντίστοιχους τομείς ειδίκευσης. Έχει εκδώσει σειρά βιβλίων για την ασφάλεια και τη στρατηγική, πληθώρα άρθρων σε ελληνικές, κυπριακές και αμερικανικές εφημερίδες, ενώ, επίσης, έχει δώσει αρκετές συνεντεύξεις σε ευρωπαϊκά και αμερικανικά ΜΜΕ.

Περισσότερες πληροφορίες:
www.efthymiopoulos.eu
www.academia.edu/mariosefthymiopoulos

Επιτυχίες

Σωζήτα Γκουντούνα

Ο πολιτιστικός φορέας Performa, που ιδρύθηκε το 2004 στη Νέα Υόρκη και διοργανώνει από το 2005 την Μπιενάλε για περφόρμανς από εικαστικούς καλλιτέχνες, ανακοίνωσε χρηματοδότηση συνολικού ύψους 460.000 δολαρίων από το Ίδρυμα Andrew W. Mellon, η οποία θα υποστηρίξει τη δημιουργία της επιμελητικής και ερευνητικής θέσης «Andrew W. Mellon Curatorial Fellowship». Οι υποτροφίες έχουν διάρκεια τεσσάρων ετών και θα δοθούν σε τέσσερις μεταδιδακτορικούς υποψηφίους (σε δύο επιμελητές για δύο χρόνια η καθεμία). Κατά τη διάρκεια της υποτροφίας του, κάθε επιμελητής θα πρέπει να συμμετέχει σε όλες τις δραστηριότητες του φορέα, καθώς και στην πρώτη Μπιενάλε «Performa», η οποία εστιάζει στην έρευνα, την ανάπτυξη και την παρουσίαση περφόρμανς από εικαστικούς καλλιτέχνες.

Η πρώτη επιμελήτρια που επιλέχθηκε για τη θέση Andrew W. Mellon του Performa είναι η υπότροφος Σωζήτα Γκουντούνα. Η Ελληνίδα θεωρητικός τέχνης θα αναλάβει αυτόνομη έρευνα και επιμέλεια εκθέσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου των δύο ετών. Θα έχει επίσης διδακτικά καθήκοντα ως βοηθός της καθηγήτριας RoseLee Goldberg στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης και θα αναπτύξει την κοινοπραξία των 80 και πλέον πολιτιστικών ιδρυμάτων σε όλη τη Νέα Υόρκη που συνδιοργανώνουν με το Performa διεθνούς φήμης προγράμματα με τη συμμετοχή καλλιτεχνών, αρχιτεκτόνων, κριτικών τέχνης, επιμελητών και συγγραφέων.

Η RoseLee Goldberg, ιδρύτρια και διευθύντρια του Performa, υποστηρίζει ότι αυτή η υποτροφία θα εκπαιδεύσει τους νέους επιμελητές του 21ου αιώνα, οι οποίοι θα εδραιώσουν τον ρόλο του Live Art σε διεθνή μουσεία που εφεξής ιδρύουν εξειδικευμένα τμήματα για την επιμέλεια της περφόρμανς από εικαστικούς. Οι συγκεκριμένες θέσεις θα απαιτούν πολυδιάστατα προσόντα, συνδυάζοντας την επιμέλεια στις εικαστικές τέχνες και την παραγωγή στις παραστατικές τέχνες.

Στην Μπιενάλε, που θα λάβει χώρα τον Νοέμβριο του 2015, συμμετέχουν μεταξύ άλλων οι καλλιτέχνες Francesco Vezzoli, David Hallberg, Edgar Arceneaux, Erika Vogt, Jesper Just, Ulla von Brandenburg, Wyatt Kahn, Oscar Murillo, Robin Rhode, Pauline Curnier Jardin, Jérôme Bel κ.ά., καθώς και 33 καλλιτεχνικοί φορείς της Νέας Υόρκης (Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Rhizome / New Museum, Pioneer Works, BAM, Martha Graham Studio, Times Square Alliance, Participant Inc. κ.ά.).

Κυριακή Σιδηροπούλου

Η Κυριακή Σιδηροπούλου εξελέγη επίκουρη καθηγήτρια Νευροφυσιολογίας στο Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Έλαβε πτυχίο Μικροβιολογίας και Φυσιολογίας από το Πανεπιστήμιο του Νότιου Ιλινόι (1998) και διδακτορικό δίπλωμα από το Πανεπιστήμιο Rosalind Franklin University of Health Sciences (2003). Ήδη από την περίοδο της διδακτορικής της έρευνας ασχολείται με τους κυτταρικούς μηχανισμούς μνήμης και μάθησης στο σύστημα αντιμοιβής του εγκεφάλου.

Διετέλεσε μεταδιδακτορική ερευνήτρια, από το 2003 έως το 2005, στο Εργαστήριο Φαρμακολογίας του Τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κρήτης και, από το 2005 έως το 2010, στο Εργαστήριο Υπολογιστικής Βιολογίας στο Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας. Το 2010, εξελέγη λέκτορας στο Τμήμα Βιολογίας, όπου και έκτοτε υπηρετεί.

Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τους κυτταρικούς μηχανισμούς μνήμης και μάθησης στον εγκεφαλικό φλοιό, τα μοντέλα μυών νευρολογικών ασθενειών και τα υπολογιστικά μοντέλα νευρώνων.

Εικαστικά

Λία Πέτρου

Η εικαστικός Λία Πέτρου συμμετείχε στην έκθεση / εικαστικό περίπατο με τίτλο «Σημεία εκκίνησης: 1 κτήριο, 3 γλυπτά και 1 ντοκιμαντέρ», η οποία διοργανώθηκε από τις 15 Ιουλίου έως τις 31 Αυγούστου 2015 στην Κίμωλο.

Στις 27 Δεκεμβρίου 1899, ο Γεώργιος Αφεντάκης, που καταγόταν από την Κίμωλο, άφησε με τη διαθήκη του εκατό χιλιάδες χρυσές δραχμές για την κατασκευή ενός γηροκομείου και την «εσαεί» συντήρησή του ως άσυλο «πτωχών και εγκαταλελειμμένων γερόντων και εκ δυστυχημάτων ναυαγών». Έτσι δημιουργήθηκε το Αφεντάκειο Ίδρυμα, το οποίο σχεδιάστηκε το 1932 από τον αρχιτέκτονα Γεώργιο Δραγαζίκη και κατασκευάστηκε το 1950. Το 1967, μπροστά στο κτήριο στήθηκε ο ανδριάντας του ευεργέτη, φιλοτεχνημένος από τον γλύπτη Γιάννη Παππά. Επίσης, το ταφικό μνημείο της Σοφίας Αφεντάκη, ανιψιάς του Γεωργίου Ο. Αφεντάκη, με τίτλο *Η Κοιμωμένη*, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έργα του γλύπτη Γιαννούλη Χαλεπά, (1878, Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών).

Το Αφεντάκειο Ίδρυμα λειτούργησε επί 114 χρόνια, έως το 2013, οπότε και ανεστάλη η λειτουργία του. Τότε ξεκίνησε μια έρευνα η οποία συνεχίζει να ξεδιπλώνει ένα πλούσιο πολιτιστικό υλικό που συνδέεται με τον τόπο. «Ένα κτήριο, τρία γλυπτά και ένα ντοκιμαντέρ» (γλυπτά της Αιμιλίας Παπαφιλίππου και ντοκιμαντέρ του Ηλία Γιαννακάκη) αποτέλεσαν φέτος τα σημεία εκκίνησης για τη δημιουργία εικαστικών έργων, τα οποία παρουσιάστηκαν σε μη εκθεσιακούς χώρους, παράλληλα με την καθημερινή ζωή στο χωριό της Κιμώλου. Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες του νησιού κλήθηκαν να περπατήσουν στα σοκάκια του χωριού και να ανακαλύψουν τους χώρους όπου εκτίθενται τα έργα. Με αυτόν τον τρόπο, δόθηκε έμφαση στην καλλιτεχνική εμπειρία ως διαδικασία αλληλεπίδρασης του τόπου και της ανθρώπινης παρουσίας.

Η Λία Πέτρου συμμετείχε με το έργο *trace over [a space in 100 pieces]*, μια διαδραστική εγκατάσταση από ξύλο, ρυζόχαρτο, καρμπόν και χαρτιά εκτύπωσης. Όπως εξηγεί η ίδια, μεγέθυνε ένα από τα αρχικά αρχιτεκτονικά σχέδια του κτηρίου του Αφεντάκειου Ιδρύματος και στη συνέχεια το χώρισε σε εκατό κομμάτια. Στη συνέχεια, κάλεσε τους επισκέπτες και τους κατοίκους του νησιού να «ξεπατικώσουν» με μολύβι, κάρβουνο και μελάνι κάθε κομμάτι του σχεδίου επάνω σε ξύλο, ακολουθώντας τις γραμμές του. Εκατό άτομα συμμετείχαν συνολικά και, στο τέλος, το ξύλινο παζλ επανασυναρμολογήθηκε από επισκέπτες και περαστικούς στο δάπεδο του μπαρ Watchman στην Κίμωλο.

Η Λία Πέτρου σπούδασε στο Λονδίνο στο Chelsea College of Art and Design (1996–1997) και στο Central Saint Martins College of Art (1997–2000). Έλαβε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη Γλυπτική από το Royal College of Art (2002). Συμμετείχε στο σεμινάριο Ψηφιακής Τέχνης «Τύπωμα και Κινούμενη Εικόνα», το οποίο διοργάνωσε το Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου το 2014 στη Σύρο. Επίσης, συμμετείχε στα προγράμματα φιλοξενίας καλλιτεχνών του Γκάλιτσνικ των Σκοπίων το 2011, «Πύργος Τέχνης» στο Λεωνίδιο το 2010, CCA Kitakyushu το 2003–2004 στην Ιαπωνία, International Cité des Arts το 2001 στο Παρίσι. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Δάφνη-Ιωάννα Γιαννουλάτου

Την εγκατάσταση της Δάφνης-Ιωάννας Γιαννουλάτου *Beams of light* φιλοξένησε στις 3 Ιουνίου 2015 ο χώρος τέχνης Not Another Art Shop στην Αθήνα. Το έργο εντάσσεται στο πλαίσιο των διδακτορικών σπουδών της δημιουργού στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΑΠΗ) του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η εγκατάσταση μεταφέρει τον θεατή στα σύννεφα! Καπνός, γαλάζιες ακτίνες, κείμενα βασισμένα σε ποιήματα, τραγούδια, χωρία βιβλίων ή και φράσεις επιστημόνων που σχετίζονται με τη γέννηση και την παρατήρηση του φωτός προκαλούν τον θεατή να αφήσει τη φαντασία του ελεύθερη, να την ακολουθήσει και να μπει σε μια ονειρική ατμόσφαιρα. Την πρωτότυπη μουσική που συνοδεύει την εγκατάσταση –μουσική βασισμένη κυρίως σε μπάσους ήχους, ώστε ακόμη και άνθρωποι με περιορισμένη ακοή να έχουν την αίσθηση του ρυθμού– την υπογράφει ο μπασίστας Παύλος Μαραγκός.

Η Δάφνη-Ιωάννα Γιαννουλάτου είναι υποψήφια διδάκτωρ του ΤΕΑΠΗ. Αποφοίτησε το 2007 από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Με υποτροφία του Ιδρύματος Ωνάση συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές στο τμήμα Visual Language of Performance του University of Arts London. Ως σκηνογράφος και ενδυματολόγος ξεκίνησε να δουλεύει από το 2006 και από τότε δραστηριοποιείται με πολλαπλούς τρόπους στον χώρο του θεάτρου, των τεχνών και της εκπαίδευσης.

Το 2012, ίδρυσε τη θεατρική ομάδα Atomic No 6, με την οποία, ως visual designer (σύλληψη-σκηνοθεσία), έχει παρουσιάσει τις σκηνικές συνθέσεις *Από τον καθρέφτη μέσα στον καθρέφτη* (Πολυχώρος Πολιτεία, Πάτρα 2012) και *EDIT – the scratch version* (Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Ιδρύματος Ωνάση, Cartel Τεχνοχώρος, Αθήνα 2014). Την εποχή αυτήν ετοιμάζει την επόμενη σκηνική σύνθεσή της, βασισμένη στα έργα Λίκνισμα και Πατήματα του Samuel Beckett.

Χορός

Αποστολία Παπαδαμάκη
Η πρώτη υποβρύχια παράσταση χορού, με τίτλο *Σταγόνες Αναπνοής*, παρουσιάστηκε στις 25, 26 και 27 Σεπτεμβρίου 2015, σε βάθος 6 μέτρων στη θάλασσα του Σουνίου, κάτω από τον Ναό του Ποσειδώνα, σε χορογραφίες της Αποστολίας Παπαδαμάκη και της Sophie Bulbulyan. Στην υποθαλάσσια παράσταση χορού, που είχε στόχο να μεταφέρει ανθρωπιστικά, κοινωνικά και οικολογικά μηνύματα, πήραν μέρος 14 χορευτές από την Ελλάδα, την Κύπρο και τη Γαλλία. «Κάτω από το νερό είμαστε όλοι ίσοι», λέει η Αποστολία Παπαδαμάκη, γι' αυτό και στην παράσταση συμμετείχαν και χορευτές με αναπηρία, ενήλικες αλλά και παιδιά.

Ήταν ένα ιδιαίτερα δύσκολο εγχείρημα, του οποίου η προετοιμασία διήρκεσε δύο χρόνια. Η όλη παραγωγή εντάσσεται στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα πολλαπλών δράσεων με τίτλο «Η υποβρύχια καρδιά της Μεσογείου». Η παράσταση εμπλουτίστηκε με υποθαλάσσιο σκηνικό και μουσική από υποβρύχια ηχεία. Οι 14 χορευτές ήταν εξοπλισμένοι με όλα τα απαραίτητα εφόδια της υποβρύχιας κατάδυσης, στολές, μάσκες, βατραχοπέδιλα και φιάλες οξυγόνου. Σαράντα θεατές με ανάλογο εξοπλισμό παρακολούθησαν την παράσταση υποβρυχίως, άλλοι σαράντα στην επιφάνεια της θάλασσας με μάσκα και βατραχοπέδιλα, ενώ υπήρχαν θεατές και στη στεριά, οι οποίοι παρακολούθησαν μέσω γιγαντοοθόνης.

«Η τεχνική καθορίζει εδώ και την καλλιτεχνική έκφραση», εξήγησε η Αποστολία Παπαδαμάκη. «Είναι κάτι που δεν έχει ξαναγίνει και χρειάστηκε μεγάλη έρευνα και πολλή δουλειά για να υποστηριχτεί καλλιτεχνικά και πρακτικά. Οι κινήσεις των χορευτών βασίστηκαν σε δεξιοτεχνίες κατάδυσης, όπου δεν ισχύουν οι νόμοι της βαρύτητας. Πρέπει να έχεις τον απόλυτο έλεγχο της αναπνοής σου και να επιπλέεις αιωρούμενος στο νερό. Αποκτάς έτσι μια διαφορετική αίσθηση του χώρου και του χρόνου, όπου τα πάντα γίνονται πάρα πολύ αργά. Η μάσκα σού περιορίζει την όραση. Ο χορευτής, που πάντοτε έχει κυρίως τον χώρο ως σημείο αναφοράς, τον χάνει κάτω απ' το νερό, αποπροσανατολίζεται. Απαιτείται πολύ μεγάλη γνώση, την οποία και ζητήσαμε από επαγγελματίες της κατάδυσης. Οι δε συμμετέχοντες ήταν είτε επαγγελματίες χορευτές που έμαθαν κατάδυση είτε δύτες που είχαν εξαιρετική κίνηση. Υπήρξε, έτσι, μια ανταλλαγή γνώσεων και δεξιοτήτων».

Υπεύθυνος για την εκπαίδευση τεχνικών πλευστότητας ήταν ο Τάσος Παπαπάνος. Η υποβρύχια μουσική ήταν του Τρύφωνα Κουτσουρέλη, ενώ την υποβρύχια σκηνογραφία επιμελήθηκε ο Γιώργος Γεωργίου και την υποβρύχια φιλμογραφία ο Στέλιος Αποστολόπουλος.

Δείτε εδώ το σχετικό βίντεο.

Μουσική

Αγγελική Καθαρίου

Στο πλαίσιο του διεθνούς εορτασμού για τα 90 χρόνια από τη γέννηση του Pierre Boulez, η Ελλάδα τίμησε τον σπουδαίο Γάλλο μαέστρο, συνθέτη και παιδαγωγό με ένα τρίπτυχο συναυλιών με το σύνολο Φεστιβάλ Ιονίων και σολίστ τη μεσόφωνο Αγγελική Καθαρίου υπό τη διεύθυνση των αρχιμουσικών Pierre-André Valade και Νίκου Αθηναίου. Την εκδήλωση συνδιοργάνωσαν το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών, το Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης και το Ωδείο Αθηνών.

Κεντρικό άξονα του αφιερώματος αποτέλεσε η πρώτη πανελλήνια εκτέλεση του έργου του Pierre Boulez *Le Marteau sans maître* για μεσόφωνο και ενόργανο σύνολο, ενώ παρουσιάστηκαν επίσης έργα των M. Ravel, Ph. Manoury, H. Zender, G. Pesson και I. Xenakis.

Ακόμη, η Αγγελική Καθαρίου ερμήνευσε μαζί με την υψίφωνο Jane Irwin τη *Συμφωνία αρ. 2 / Resurrection Symphony* του Gustav Mahler στο Γιορκ της Αγγλίας σε μουσική διεύθυνση John Stringer, ενώ στην πρόσφατη δισκογραφική της παρουσία περιλαμβάνεται η συνεργασία της με τον συνθέτη Ντίνο Κωνσταντινίδη στην αμερικανική δισκογραφική εταιρεία Centaur, με την κυκλοφορία δύο δίσκων ακτίνας με έργα του.

Ζωή Ζενιώδη

Τη θέση της αρχιμουσικού της Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης (ΜΟΥSA) ανέλαβε τον Ιούνιο η Ζωή Ζενιώδη. Η επίσημη παρουσίαση της ομάδας συντελεστών της Ορχήστρας πραγματοποιήθηκε στις 13 Ιουνίου στην αίθουσα «Μωρίς Σαλτιέλ» του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης, ενώ η πρώτη επίσημη εμφάνισή της ήταν η συναυλία της 21ης Ιουνίου, η οποία διοργανώθηκε με αφορμή τον εορτασμό της Ευρωπαϊκής Ημέρας Μουσικής.

Στο πλαίσιο της συναυλίας με τίτλο «Η ΚΟΘ συναντά τη ΜΟΥSA», η υπότροφος διηύθυνε το έργο Capriol Suite του Peter Warlock.
Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015, η ΜΟΥSA θα έχει συνολικά πραγματοποιήσει δέκα μεγάλες εμφανίσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται η εκδήλωση «ΜΟΥSA και Μουσικοί του κόσμου» στις 17 Νοεμβρίου, ένα ταξίδι στην κλασική μουσική διαφόρων χωρών, και, φυσικά, η μεγάλη χριστουγεννιάτικη συναυλία της στις 23 Δεκεμβρίου.

Η Ζωή Ζενιώδη, γνωστή για τις καλλιτεχνικά άρτιες, γεμάτες ενέργεια ερμηνείες της, είναι καλλιτεχνική διευθύντρια και μαέστρος των Broward Symphony Orchestra και Alhambra Orchestra στη Φλόριντα. Έχει συνεργαστεί επί τρία έτη με τη Florida Grand Opera και είναι συνεργαζόμενη μαέστρος στο Φεστιβάλ Αιγαίου. Έχει ηχογραφήσει τρία CD με τη δισκογραφική εταιρεία Albany Records, αποσπώντας εξαιρετικές κριτικές, ενώ, ως πιανίστα, έχει παίξει στις μεγαλύτερες διοργανώσεις και αίθουσες συναυλιών της Ευρώπης (Montpellier Festival, Royal Festival Hall, Internationales Theater Frankfurt, Lisinski Concert Hall, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης).

Πρόσφατα διηύθυνε την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα του Ταταρστάν στο πλαίσιο του Φεστιβάλ «Europe-Asia» και εμφανίστηκε στο «Embassy Festival» της Χάγης μαζί με την υπότροφο Μυρσίνη Μαργαρίτη. Στις προσεχείς εμφανίσεις της περιλαμβάνεται και η μουσική διεύθυνση του μπαλέτου Καρυοθραύστης της γνωστής παραγωγής της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, για δύο παραστάσεις, τον Δεκέμβριο του 2015 και τον Ιανουάριο του 2016.

Περισσότερες πληροφορίες: www.zoezeniodi.com

Η Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου

ΓΡΑΦΕΙ Η ΛΗΔΑ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Υποτρόφων, με αισθητά ανανεωμένη σύνθεση, ανέδειξαν οι εκλογές που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Σεπτεμβρίου 2015 στη Μικρή Σκηνή της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, στο πλαίσιο της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μελών του Συνδέσμου.

Τα μέλη του ΔΣ που ανέδειξε η ψηφοφορία είναι: ο Θοδωρής Αναγνωστόπουλος, πρόεδρος του προηγούμενου ΔΣ του Συνδέσμου, ο οποίος ασχολείται επαγγελματικά με την επικοινωνία της επιστήμης και την κοινωνική επιχειρηματικότητα η Μαργαρίτα Γκούντρα, ψυχολόγος με μεταπτυχιακή ειδίκευση στη Σχολική Ψυχολογία και εξειδίκευση στη Γνωσιακή Ψυχοθεραπεία ο Νικόλαος Δέγλερης, νευρολόγος ψυχίατρος που ασχολείται ιδιαίτερα με τη νόσο Alzheimer η Μαρία Δόκα, δικηγόρος της Νομικής Υπηρεσίας της Τράπεζας της Ελλάδος η Ζωή Ζενιώδη, διευθύντρια ορχήστρας και, μεταξύ άλλων, αρχιμουσικός της ΜΟΥSA (της Ορχήστρας Νέων Οργανισμού Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης) ο Διονύσης Καμπόλης, εικαστικός και εκπαιδευτικός ο Γεώργιος Καστής, φυσικός και κύριος ερευνητής στο Κέντρο Ερευνών Θεωρητικών και Εφηρμοσμένων Μαθηματικών (ΚΕΘΕΜ) της Ακαδημίας Αθηνών ο Μάνος Κρανίδης, πολιτικός μηχανικός, με μεταπτυχιακές σπουδές στη Δημόσια Πολιτική και Διοίκηση ο Ευάγγελος Μαργαρίτης, δικηγόρος με ειδίκευση στο δίκαιο των συμβάσεων και των εξαγορών και συγχωνεύσεων εταιρειών η Μαριλίτα Μόσχου, οφθαλμίατρος, αναπληρώτρια καθηγήτρια Οφθαλμολογίας στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών ο Δημήτρης Μπουραντώνης, καθηγητής Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών η Χριστίνα Παπαγεωργίου, εικαστικός η Βασιλική Τζωάννου, δικηγόρος με ειδίκευση στα ναυτιλιακά η Στεριανή Τσιντζιλώνη, ιστορικός του χορού και ερευνήτρια και η Ευαγγελία Χρυσικού, αρχιτέκτων με ειδίκευση σε θέματα θεραπευτικής αρχιτεκτονικής.

Αναπληρωματικά μέλη είναι ο Ιωακείμ Καλλιβρούσης, ειδικός σε θέματα μάρκετινγκ, διαφήμισης και επικοινωνίας, ο ιατρός Ηλίας Περόγαμβρος και ο δικηγόρος Βασίλης Τσεβρένης. Επίσης, μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής εξελέγησαν η αρχαιολόγος Μαίρη Γκικάκη, η πολιτική επιστήμων Μαρία Μαγγιώρου και η σύμβουλος κοινωνικής πολιτικής Παυλίνα Σπανδώνη.

Στις εκλογές αυτές εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά με μεγάλη επιτυχία η διαδικασία της ηλεκτρονικής ψήφου και, για δεύτερη φορά, η επιστολική ψήφος, δίνοντας τη δυνατότητα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη του Συνδέσμου να συμμετάσχουν στην ανάδειξη του ΔΣ ακόμη και αν δεν μπορούσαν να παρευρεθούν στη Γενική Συνέλευση. Είναι ενδεικτικό ότι στις εκλογές αυτές ο αριθμός όσων ψήφισαν ήταν σχεδόν εξαπλάσιος από τον αντίστοιχο του 2013. Ειδικό-

Η Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου

ΓΡΑΦΕΙ Η ΛΗΔΑ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

τερα, από το σύνολο των 436 υποτρόφων που ψήφισαν, οι 315 έστειλαν την ψήφο τους ηλεκτρονικά, οι 76 μέσω ταχυδρομείου, ενώ 45 παρέστησαν στη διαδικασία στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών.

Εκ μέρους του Ιδρύματος παρευρέθησαν ο πρόεδρος Αντώνης Παπαδημητρίου, η διευθύντρια Έφη Τσιότσιου και η υπεύθυνη του Συνδέσμου, Χαρά Σύρου. Πρόεδρος της Συνέλευσης ήταν ο Δημήτρης Τσίγκας, γραμματέας η Δέσποινα Σχοινά και μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής ο Επαμεινώνδας Μπικάκης, η Ηώ Πάσχου και ο Δημήτρης Λυμπερόπουλος, ενώ καθοριστική ήταν η συμβολή της υπεύθυνης του Συνδέσμου, Χαράς Σύρου.

Ο Αντώνης Παπαδημητρίου εξέφρασε την ιδιαίτερη ικανοποίησή του για τους νέους τρόπους ψηφοφορίας που εγκαινίασε ο Σύνδεσμος, ακολουθώντας το ρεύμα της σύγχρονης εποχής. «Το πείραμα της ηλεκτρονικής ψήφου πέτυχε», είπε χαρακτηριστικά. Στη συνέχεια συνεχάρη το απερχόμενο ΔΣ για το έργο που υλοποίησε, λέγοντας πως αποτέλεσε μια εξαιρετική ομάδα που συνεργάστηκε πολύ καλά και διακρίθηκε για τις καινοτόμες ιδέες της, χτίζοντας επάνω στο παρελθόν του Συνδέσμου.

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Θοδωρής Αναγνωστόπουλος παρουσίασε την έκθεση πεπραγμένων του προηγούμενου ΔΣ, κάνοντας τον απολογισμό των δραστηριοτήτων του για το τελευταίο δωδεκάμηνο. Όπως υπενθύμισε, ο Σύνδεσμος πραγματοποίησε 16 δράσεις, από τις οποίες άλλες αποτελούσαν συνέχεια προηγούμενων ΔΣ και άλλες ήταν νέες: ξεναγήσεις («3D Printing» στη Στέγη), εκδρομές (Πάρνηθα, Καλάβρυτα, Βεργίνα), πάρτι (κοπή της πίτας στο λαιών loft), συναντήσεις επαγγελματικών ομάδων υποτρόφων (καλλιτέχνες), συναυλίες (φεστιβάλ «Συνηχήσεις»), θεατρικές παραστάσεις (Φεστιβάλ «SynPraxis», «Circus Explosiva»), διοργάνωση και συμμετοχή σε επιστημονικά φεστιβάλ και ημερίδες («Ημέρα Επιχειρηματικότητας», «Η Εικόνα της Πόλης», «Athens Science Festival», «Brain Awareness Week»), πρωτότυπες κοινωνικές παρεμβάσεις («Επανακατοικήσεις»), αλλά και συμμετοχή σε αθλητικές διοργανώσεις (Μαραθώνιος, Ημιμαραθώνιος). Επίσης, συνεχίστηκε η χορήγηση βοηθημάτων για την κάλυψη των εξόδων επιστημονικών δημοσιεύσεων μελών του Συνδέσμου.

Ο Θοδωρής Αναγνωστόπουλος ευχαρίστησε, τέλος, τα στελέχη του Ιδρύματος και τα μέλη του ΔΣ για την άριστη συνεργασία στη διάρκεια της θητείας του, καθώς και τον πρόεδρο του Ιδρύματος Αντώνη Παπαδημητρίου για την ένθερμη υποστήριξή του. Ακολούθησαν η παρουσίαση του Οικονομικού Απολογισμού από τον ταμία Νικόλα Τσουκαλά και της έκθεσης της Ελεγκτικής Επιτροπής από τον Επαμεινώνδα Μπικάκη, καθώς και ο απολογισμός του περιοδικού ΑΩ.

Κατά τη διάρκεια της Συνέλευσης τον λόγο έλαβαν πολλά μέλη του Συνδέσμου, που κατέθεσαν πρωτότυπες ιδέες και απόψεις. Μίλησαν, μεταξύ άλλων, ο Δημήτρης Παπαχρήστου, η Θέκλα Αγρίτη, η Δέσποινα Σχοινά, η Παυλίνα Σπανδώνη, η Τιτίκα Καραβία και ο Αλέξανδρος Ρόκας, με ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις για τη σύνδεση των δραστηριοτήτων του Συνδέσμου με τα ανοικτά κοινωνικά ζητήματα, τη χρησιμοποίηση των εργαλείων που διαθέτει ο Σύνδεσμος προκειμένου να διευκολυνθούν τα μέλη του στην αναζήτηση εργασίας κ.ά.

Στο δεύτερο μέρος της Γενικής Συνέλευσης έγινε η προσωπική παρουσίαση όσων εκ των 24 υποψηφίων παρίσταντο στη συνάντηση. Το βιογραφικό κάθε υποψηφίου και μια σύντομη τοποθέτησή του για τις εκλογές του Συνδέσμου είχαν αναρτηθεί αρκετές ημέρες νωρίτερα στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου.

Τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, μαζί με τις ηλεκτρονικές και επιστολικές ψήφους των μελών, ανέδειξαν το νέο ΔΣ του Συνδέσμου. Η πρώτη συνεδρίαση του νέου 15μελούς σώματος, κατά την οποία θα εκλεγούν τα μέλη του προεδρείου, έχει οριστεί για τις 21 Οκτωβρίου 2015. Η σύνθεση του προεδρείου θα ανακοινωθεί στο Σημείωμα του τρέχοντος τεύχους του ΑΩ εκείνη την ημέρα.

Εκδρομή στα Καλάβρυτα

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Αρκετοί οι υπότροφοι του Ιδρύματος Ωνάση στα χρόνια που πέρασαν, και ο Σύνδεσμος κάνει –πετυχημένες και πολλές– προσπάθειες για να έρθουν πιο κοντά και να αποκτήσουν «ταυτότητα μέλους του Συνδέσμου». Οι εκδρομές του εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο σκοπό και, προσωπικά, θα πρότεινα σε όλους να συμμετέχουν σε αυτές.

Τελευταία Κυριακή του Ιουνίου και, συν γυναιξί και τέκνοις, η ομάδα των βορείων προαστίων μαζεύτηκε πρωί-πρωί στο γνώριμο σημείο στο δαχτυλίδι της Κηφισίας, όπου την περίμενε το πούλμαν. Νέα αλλά και άγνωστα πρόσωπα, όλα χαμογελαστά, ανταλλάσσουμε καλημέρες και ξεκινάμε για έναν από τους ωραιότερους ελληνικούς προορισμούς.

Στο Διακοπτό φτάνουμε πρώτοι από τα τρία πούλμαν (τρία, γιατί τα καλά νέα μαθαίνονται γρήγορα – και νομίζω ότι οι μελλοντικές εκδρομές του Συνδέσμου θα έχουν ακόμη πιο μεγάλη συμμετοχή). Πρώτος σταθμός, ο περίφημος Οδοντωτός. Περιμένοντας και τους άλλους, πίνουμε έναν καφέ και ξεκινάμε, απολαμβάνοντας την οργάνωση του Συνδέσμου, που έχει φροντίσει για όλα (βαγόνια, ξεναγήσεις, εισιτήρια).

Το ταξίδι του Οδοντωτού είναι απαράμιλλης ομορφιάς. Η διαδρομή, μέσα από περιοχές μοναδικού φυσικού κάλλους, καταλήγει στα Καλάβρυτα. Στο σύνολό της, πρόκειται για μοναδική εμπειρία. Έχει μάλιστα χαρακτηριστεί ως η πιο θεαματική σιδηροδρομική διαδρομή των Βαλκανίων. Σχόλια και πληροφορίες από τον γνώστη της περιοχής Νίκο Τσουκαλά μάς κάνουν να χαιρόμαστε τη διαδρομή ακόμη περισσότερο, με καιρό εξαιρετικό!

Φτάνουμε στα όμορφα Καλάβρυτα – τον επόμενο σταθμό μας, στον οποίο σίγουρα θα ξανάρθουμε. Ο ουρανός συννεφιάζει: ό,τι πρέπει, λοιπόν, για το Δημοτικό Μουσείο του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος, όπου μια έντονα συγκινητική έκθεση μας έμαθε και μας θύμισε.

Ώρα για φαγητό, και να 'μαστε στον δρόμο για το χωριό Πλανητέρο, περί τα 40 λεπτά από τα Καλάβρυτα, περιοχή γνωστή για τα πεστροφείο της, όπου έχουμε κλείσει για φαγητό. Από τις ατυχίες της εκδρομής μας, η δυνατή βροχή, που δεν μας επέτρεψε να δούμε όσο θα θέλαμε τις παρακείμενες πηγές του Αροανίου ποταμού και το πλατανόδασος.

Μετά το φαγητό και ενώ στην επιστροφή προς τα Καλάβρυτα η βροχή σταμάτησε, ήρθε η ώρα της πολλαπλής επιλογής! Τρία πούλμαν και τρεις ομάδες με τη δυνατότητα να επιλέ-

Εκδρομή στα Καλάβρυτα

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ξουν: α) επιστροφή· β) μπάνιο· γ) κάθοδο στο μονοπάτι του Βουραϊκού. Ήταν η στιγμή για να αποδείξουν τα μέλη του Συνδέσμου ότι είναι γεννημένα για την περιπέτεια...

Λίγο η βροχή, λίγο η καθυστέρηση στο φαγητό, λίγο οι αλλαγές προορισμού, η κάθοδος του μονοπατιού ξεκίνησε με μικρή καθυστέρηση. Η πεζοπορία, που είχε μεγάλη συμμετοχή, οδήγησε κάπου 40–50 άτομα (μεταξύ αυτών και 6–7 παιδιά) στα 13,4 χλμ μιας σαγηνευτικής διαδρομής, αυτής του Οδοντωτού. Η πλούσια ομορφιά της φύσης, η πυκνή βλάστηση, τα πανύψηλα δέντρα που βλέπαμε ανεβαίνοντας, αλλά και σήραγγες, γεφύρια και καταρράκτες που λαξεύουν τα βράχια δημιουργώντας μοναδικούς σχηματισμούς... τώρα από κοντά!

Δύσκολη και επίπονη σε κάποιες στιγμές η κάθοδος, αλλά πανέμορφη. Θέλει προσπάθεια η ομορφιά! Και, εν τω μεταξύ, αρχίζει να νυχτώνει. Το φεγγάρι από πάνω μας γεμάτο, ευτυχώς, για να βλέπουμε. Εξαντλημένοι πια προχωρούμε διασκορπισμένοι σε μικρές ομάδες. Έχει πια πάει 10.30 μμ, μία στροφή ακόμη, και ακούμε φωνές: φτάσαμε, φτάσαμε! Κουρασμένοι αλλά ικανοποιημένοι. Τα καταφέραμε! Πίνουμε νερό και περιμένοντας τους υπόλοιπους ακούμε τα νέα (μιας και στη διαδρομή δεν λειτουργούσαν τα κινητά): capital controls... Κρίμα, και είχε τράπεζα χωρίς ουρά στα Καλάβρυτα!

Στον δρόμο του γυρισμού για την Αθήνα χαμογελάω. Γεμάτη εκδρομή, είδαμε πολλά και με καλή παρέα που συνεχώς μεγαλώνει. Χωριστήκαμε –ίσως κάποιοι αρκετά– αλλά και ήρθαμε πιο κοντά, δείξαμε αλληλεγγύη, γίναμε ομάδα! Τα παιδιά μου θα θυμούνται για πάντα την εκδρομή αυτή. Στα τέλη του καλοκαιριού, μου έλεγαν: «Μπαμπά, θα 'ταν καλύτερα να 'ταν πιο λίγα τα χιλιόμετρα». Ωστόσο, τους ένιωθες πόσο περηφανεύονταν για την κατάκτηση του Βουραϊκού!

Μια γεμάτη εκδρομή στην αρχή ενός δύσκολου καλοκαιριού. Εύχομαι να είμαστε πάντα όλοι καλά και να συνεχίζουμε τις κατακτήσεις. Ευχαριστούμε!

(Ο Φίλιππος Οικονόμου είναι καθηγητής Φυσικής Αγωγής και ασφαλιστικός σύμβουλος.)

Οι φωτογραφίες είναι του Φίλιππου Οικονόμου και του Νικόλα Τσουκαλά.

Στα χνάρια του Παυσανία

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

«[...] καταβάντων δὲ ἐκ Βούρας ὡς ἐπὶ θάλασσαν ποταμός τε Βουραϊκὸς ὀνομαζόμενος καὶ Ἡρακλῆς οὐ μέγας ἐστὶν ἐν σπηλαίῳ: ἐπίκλησις μὲν καὶ τούτου Βουραϊκός, μαντείας δὲ ἐπὶ πίνακί τε καὶ ἀστραγάλοις ἔστι <λαβεῖν>. εὔχεται μὲν γὰρ πρὸ τοῦ ἀγάλματος ὁ τῷ θεῷ χρώμενος, ἐπὶ δὲ τῇ εὐχῇ λαβὼν ἀστραγάλους –οἱ δὲ ἄφθονοι παρὰ τῷ Ἡρακλεῖ κεῖνται– τέσσαρας ἀφίησιν ἐπὶ τῆς τραπέζης: ἐπὶ δὲ παντὶ ἀστραγάλου σχήματι γεγραμμένα ἐν πίνακι ἐπίτηδες ἐξήγησιν ἔχει τοῦ σχήματος. σταδίων ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα ὡς τριάκοντα ἐξ Ἑλίκης ὁδὸς ἡ εὐθεῖά ἐστι. προελθόντι δὲ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους ποταμὸς ἐς θάλασσαν ἐκδίδωσιν ἀέναος ἐξ ὄρους Ἀρκαδικοῦ κατερχόμενος, ὄνομα δὲ αὐτῷ <τε> [καὶ] τῷ ποταμῷ Κρᾶθις καὶ ἔνθα αἱ πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ τῷ ὄρει: ἀπὸ ταύτης τῆς Κράθιδος καὶ πρὸς Κρότωνι τῇ ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς ὄνομα ἔσχηκε. πρὸς δὲ τῇ Ἀχαϊκῇ Κράθιδι Ἀχαιῶν ποτε ᾠκεῖτο Αἰγαὶ πόλις: ἐκλειφθῆναι δὲ αὐτὴν ἀνὰ χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας λέγουσι. τούτων δὲ καὶ Ὅμηρος τῶν Αἰγῶν ἐν Ἥρας λόγοις ἐποιήσατο μνήμην [...]».

Παυσανία Ἀχαϊκά [10–12]

Η καλοκαιρινή εκδρομή του Συνδέσμου Υποτρόφων του Ιδρύματος Ωνάση ήταν πραγματικά μια εξαιρετική εμπειρία και μια μοναδική ευκαιρία να ταξιδέψουμε με τον γραφικό Οδοντωτό και κατόπιν να διανύσουμε μία από τις ομορφότερες πεζοπορικές διαδρομές της Ελλάδας. Η ευρύτερη περιοχή Χελμού-Βουραϊκού είναι προστατευόμενη και εντάσσεται στην κατηγορία των Εθνικών Πάρκων, καθώς αποτελεί καταφύγιο για μεγάλο αριθμό από σπάνια και απειλούμενα είδη του τοπικού οικοσυστήματος. Το φυσικό τοπίο είναι πραγματικά εξαίσιο.

Σύμφωνα με τον μύθο, ο Ηρακλής αγάπησε τη Βούρα, κόρη της Ελίκης και του Ίωνα, και προκειμένου να τη συναντήσει άνοιξε αυτό το φαράγγι. Όπως αναφέρει ο Παυσανίας, στις όχθες του ποταμού υπήρχε σπήλαιο-μαντείο αφιερωμένο στον Ηρακλή, κοντά στο χωριό Ζαχλωρίτικα.

Η εκδρομή μας, όπως πάντα, ξεκίνησε νωρίς το πρωί, με σύμμαχό μας τον καιρό. Πριν ξεκινήσουμε την κατάβαση στο φαράγγι, είχαμε τον χρόνο να περιηγηθούμε στη μαρτυρική πόλη των Καλαβρύτων και να επισκεφτούμε το ιδιαίτερα συγκινητικό μουσείο. Ο καιρός άρχισε να αλλάζει και, κατά τη διάρκεια του γεύματος στο χωριό Πλανητέρο, άρχισε να βρέχει δυνατά. Η πορεία μας μέσα στο φαράγγι ξεκίνησε αμέσως μετά το απόβροχο. Η συννεφιά αποδείχθηκε σύμμαχος στην πορεία μας, το δε τοπίο, μοναδικό.

Δεν θα ξεχάσω τον θόρυβο από τους καταρράκτες που μας ακολουθούσε σε μεγάλο μέρος της διαδρομής, αλλά και την εικόνα που μου χάρισε η συνυποτροφος Irena Bogdanovic, λίγο πριν από το τέλος της πορείας το βράδυ, όταν, καθώς περπατούσαμε μέσα στα βουνά, ο ένας πίσω από τον άλλο, βαδίζοντας πάνω στις γραμμές του τρένου, είπε πως μοιάζαμε ταξιδιώτες μιας άλλης εποχής – μετανάστες του χτες από τη Γιουγκοσλαβία, την ιδιαίτερη πατρίδα της...

(Η Χριστίνα Παπαγεωργίου είναι εικαστικός.)

Στα χνάρια του Παυσανία

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Αύξηση στις υποτροφίες του Ιδρύματος Ωνάση για το ακαδημαϊκό έτος 2015–2016

Με πλήρη συναίσθηση της παρούσας κατάστασης και με δεδομένες τις ολοένα αυξανόμενες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν εξαιτίας της οι Έλληνες σπουδαστές, το Ίδρυμα Ωνάση αυξάνει κατά 61% τον αριθμό των υποτροφιών που θα χορηγηθούν το ακαδημαϊκό έτος 2015 2016, σε σύγκριση με την αρχική προκήρυξη. Συνεπές προς την αποστολή του για τη στήριξη των άριστων φοιτητών στα επόμενα μαθησιακά βήματά τους, το Ίδρυμα παρέχει κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος συνολικά 231 υποτροφίες: 209 θα δοθούν σε Έλληνες φοιτητές και 22 σε αλλοδαπούς επιστήμονες. Αναλυτικότερα, σε Έλληνες φοιτητές χορηγούνται 116 υποτροφίες για 15 χώρες του εξωτερικού και 93 υποτροφίες για εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα. Αντιστοίχως, σε αλλοδαπούς επιστήμονες δίνονται 22 υποτροφίες: 12 από αυτές είναι ερευνητικές χορηγίες που απευθύνονται σε πανεπιστημιακούς καθηγητές όλων των βαθμίδων και μεταδιδακτορικούς ερευνητές, ενώ 10 είναι εκπαιδευτικές υποτροφίες για υποψήφιους διδάκτορες.

Το Ίδρυμα Ωνάση, με σταθερό πυλώνα της δράσης του την Παιδεία, έχει χορηγήσει από το 1978 περισσότερες από 6.000 υποτροφίες. Οι υποτροφίες αυτές συνιστούν μοχλό πραγμάτωσης των ονείρων του πιο υποσχόμενου και δυναμικού κομματιού της κοινωνίας, με όχημα την ακαδημαϊκή γνώση. Από το 1978 το Ίδρυμα Ωνάση καθιέρωσε πρόγραμμα παροχής υποτροφιών σε Έλληνες φοιτητές με σκοπό την πραγματοποίηση μεταπτυχιακών/διδακτορικών σπουδών στο εξωτερικό, ενώ από το 1998 και εξής καθιερώθηκε νέο πρόγραμμα με σκοπό την πραγματοποίηση αρχικώς διδακτορικών και εν συνεχεία μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα. Επίσης, από το 1995 θεσμοθέτησε ετήσιο πρόγραμμα ερευνητικών χορηγιών και εκπαιδευτικών υποτροφιών, το οποίο απευθύνεται σε αλλοδαπούς πανεπιστημιακούς καθηγητές όλων των βαθμίδων, ερευνητές κατόχους διδακτορικού τίτλου και υποψήφιους διδάκτορες.

Από το 1978 μέχρι και το 2014 έχουν χορηγηθεί συνολικά 6.300 υποτροφίες, από τις οποίες περίπου 5.500 σε Έλληνες για σπουδές σε 35 χώρες. Η συνολική δαπάνη αυτών των υποτροφιών ανήλθε σε περίπου 80 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ. Αντιστοίχως, δόθηκαν περίπου 800 ερευνητικές χορηγίες και εκπαιδευτικές υποτροφίες σε αλλοδαπούς, συνολικού ύψους περίπου 10 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ.

Διακρίσεις των ελληνικών μαθητικών ομάδων στις Διεθνείς και Βαλκανικές Επιστημονικές Ολυμπιάδες

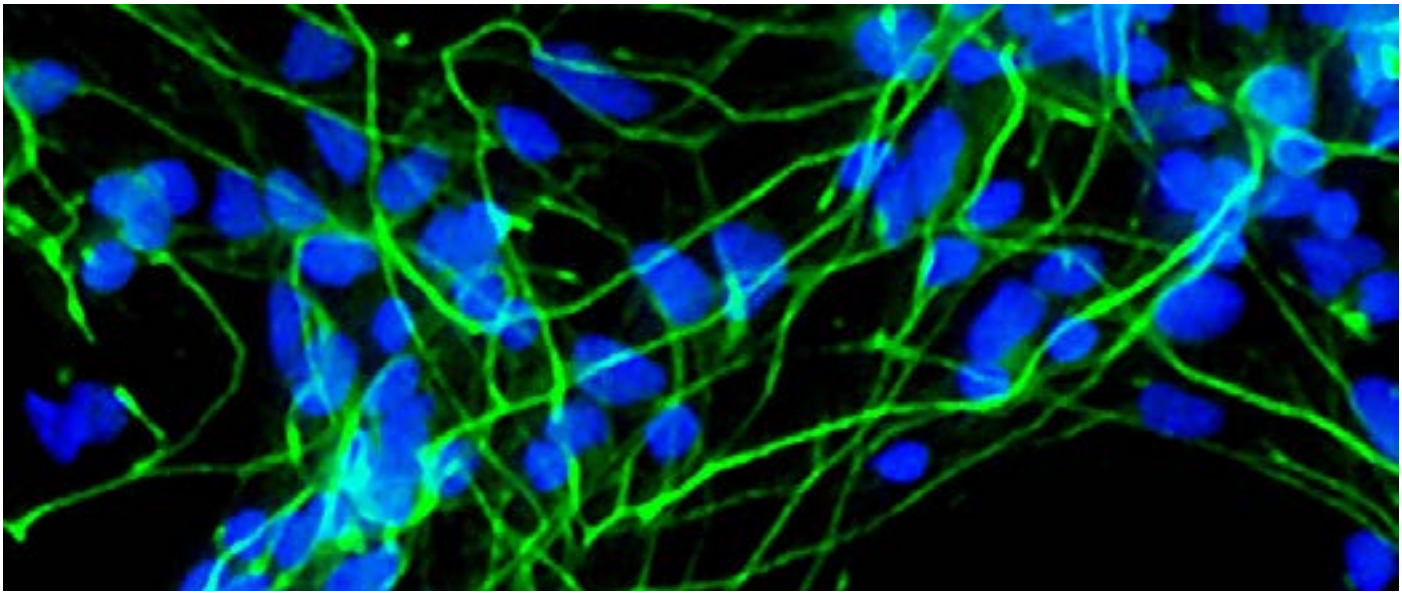
Σημαντικές διακρίσεις στις Διεθνείς και Βαλκανικές Επιστημονικές Ολυμπιάδες πέτυχαν οι εθνικές μαθητικές ομάδες της χώρας μας, οι οποίες φέτος υποστηρίζονται από το Ίδρυμα Ωνάση. Πιο συγκεκριμένα, στην 56η Διεθνή Μαθηματική Ολυμπιάδα, η οποία πραγματοποιήθηκε στην πόλη Τσιάνγκ Μάι της Ταϊλάνδης από τις 4 έως τις 16 Ιουλίου 2015, η Ελλάδα κατέκτησε ένα αργυρό, δύο χάλκινα μετάλλια και δύο εύφημες μνείες. Το αργυρό μετάλλιο κέρδισε ο μαθητής Πέτρος Ντούνης από την Αθήνα, τα χάλκινα μετάλλια ο Παναγιώτης Μισιακός από την Αθήνα και ο Νέστορας Χαχάμης από την Αιτωλοακαρνανία, ενώ τις εύφημες μνείες απέσπασαν ο Απόστολος Παναγιωτόπουλος από τη Θεσσαλονίκη και ο Δημήτρης Μελάς από την Αθήνα.

Επίσης, με δύο μετάλλια στις αποσκευές της επέστρεψε η Εθνική Ομάδα Πληροφορικής από την 23η Βαλκανική Ολυμπιάδα Πληροφορικής, που διεξήχθη στην πόλη Ρούσε της Βουλγαρίας μεταξύ 28 Ιουνίου και 3 Ιουλίου του 2015. Οι μαθητές Αριστοφάνης Ροντογιάννης από το Κολέγιο Αθηνών και Κωνσταντίνος Αγιάννης από το 10ο ΓΕΛ Λάρισας κατέκτησαν από ένα χάλκινο μετάλλιο.

Στην 46η Διεθνή Ολυμπιάδα Φυσικής, που διεξήχθη από 5 έως 12 Ιουλίου 2015 στην πόλη Μουμπάι της Ινδίας, η απόφοιτη λυκείου Ζωή Τσαγκαλίδου πέτυχε, ως μέλος της Ελληνικής Αποστολής, διάκριση με εύφημη μνεία μεταξύ 382 μαθητών από 84 χώρες.

Τέλος, στην 9η Ολυμπιάδα Αστρονομίας και Αστροφυσικής, που πραγματοποιήθηκε από τις 27 Ιουλίου έως τις 3 Αυγούστου στην πόλη Μαγκελάνγκ της Ινδονησίας, δύο Έλληνες μαθητές ανέβηκαν στο βάθρο κατακτώντας διακρίσεις: ο μαθητής Αντώνης Βαλμάς από το Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αναβρύτων κατέκτησε το χάλκινο μετάλλιο, ενώ εύφημη μνεία απέσπασε ο Γιώργος Παπαχατζάκης από το 2ο Λύκειο των Εκπαιδευτηρίων Μαντουλίδη της Θεσσαλονίκης.

Σεμιναριακές Διαλέξεις Ωνάση στο ΙΤΕ: Τα βλαστοκύτταρα και οι σύγχρονες εφαρμογές τους για την αντιμετώπιση σοβαρών ασθενειών

Εμβρυϊκά εγκεφαλικά βλαστοκύτταρα

Το πολλά υποσχόμενο ερευνητικό πεδίο των βλαστοκυττάρων είχαν ως θέμα οι Σεμιναριακές Διαλέξεις Ωνάση 2015, οι οποίες διοργανώθηκαν στις 6–10 Ιουλίου 2015 στο Ηράκλειο της Κρήτης με τη συνεργασία του Ιδρύματος Ωνάση και του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ). Κεντρικός ομιλητής ήταν ο Βρετανός νομπελίστας, σερ John Bertrand Gurdon.

Οι Σεμιναριακές Διαλέξεις υψηλού επιστημονικού επιπέδου «The Onassis Foundation Science Lecture Series», που διοργανώθηκαν φέτος για δέκατη πέμπτη συνεχή χρονιά και ήταν αφιερωμένες στη Βιολογία, προσείλκυσαν πλήθος διακεκριμένων ομιλητών. Ο φετινός κύκλος των Διαλέξεων επικεντρώθηκε στις βασικές ιδιότητες και ικανότητες των βλαστοκυττάρων από διάφορους οργανισμούς. Παρουσιάστηκαν οι πιο σύγχρονες εφαρμογές βλαστοκυττάρων για αναγέννηση ιστών με σκοπό την αντιμετώπιση σοβαρών ασθενειών του ανθρώπου.

Ο κεντρικός ομιλητής, σερ John Bertrand Gurdon, έλαβε το βραβείο Νόμπελ Φυσιολογίας-Ιατρικής το 2012 (από κοινού με τον Shinya Yamanaka) για το ερευνητικό έργο του στο πεδίο των βλαστοκυττάρων και, ειδικότερα, για τον επαναπρογραμματισμό ενήλικων διαφοροποιημένων κυττάρων ώστε να επανέλθουν σε εμβρυϊκό στάδιο. Η τεχνολογία των λεγόμενων «επαγόμενων βλαστοκυττάρων» υπόσχεται τεράστια πρόοδο στη δημιουργία διαφοροποιημένων κυττάρων και ιστών για μεταμοσχεύσεις (Αναγεννητική Ιατρική) και στη δημιουργία «μοντέλων σε τρυβλία» για ασθένειες του ανθρώπου με σκοπό τον έλεγχο νέων φαρμάκων.

Ο σερ John Bertrand Gurdon γεννήθηκε στην Αγγλία το 1933. Σπούδασε Ζωολογία στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, όπου και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στην Εμβρυολογία. Εργάστηκε ως ερευνητής, μεταξύ άλλων, στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Καλιφόρνιας και στο Ίδρυμα Κάρνεγκι, ενώ από το 1983 είναι Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ. Σήμερα είναι ομότιμος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ και συνεχίζει να εργάζεται ερευνητικά στο Wellcome Trust / Cancer Research UK Gurdon Institute (το οποίο και φέρει το όνομά του).

Οι υπόλοιποι διακεκριμένοι ομιλητές ήταν οι εξής:

– Xin Chen, επίκουρη καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Johns Hopkins της Βαλτιμόρης.

– Ανδρονίκη Κρετσόβαλη, διευθύντρια εφαρμογών στο Ινστιτούτο Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας του ΙΤΕ.

– Christine L. Mummery, καθηγήτρια και πρόεδρος του Τμήματος Ανατομίας και Εμβρυολογίας του Πανεπιστημίου του Λέιντεν.

– Malin Parmar, επίκουρη καθηγήτρια Νευροεπιστημών στο Πανεπιστήμιο της Λουντ.

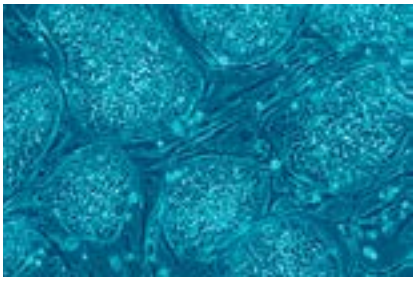
– Henrik Semb, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης και διευθυντής του Κέντρου Βιολογίας Βλαστοκυττάρων.

Οι Διαλέξεις Ωνάση στο ΙΤΕ απευθύνονται σε υποψήφιους διδάκτορες, μεταπτυχιακούς και τελειόφοιτους φοιτητές υψηλών ακαδημαϊκών επιδόσεων από την Ελλάδα και το εξωτερικό

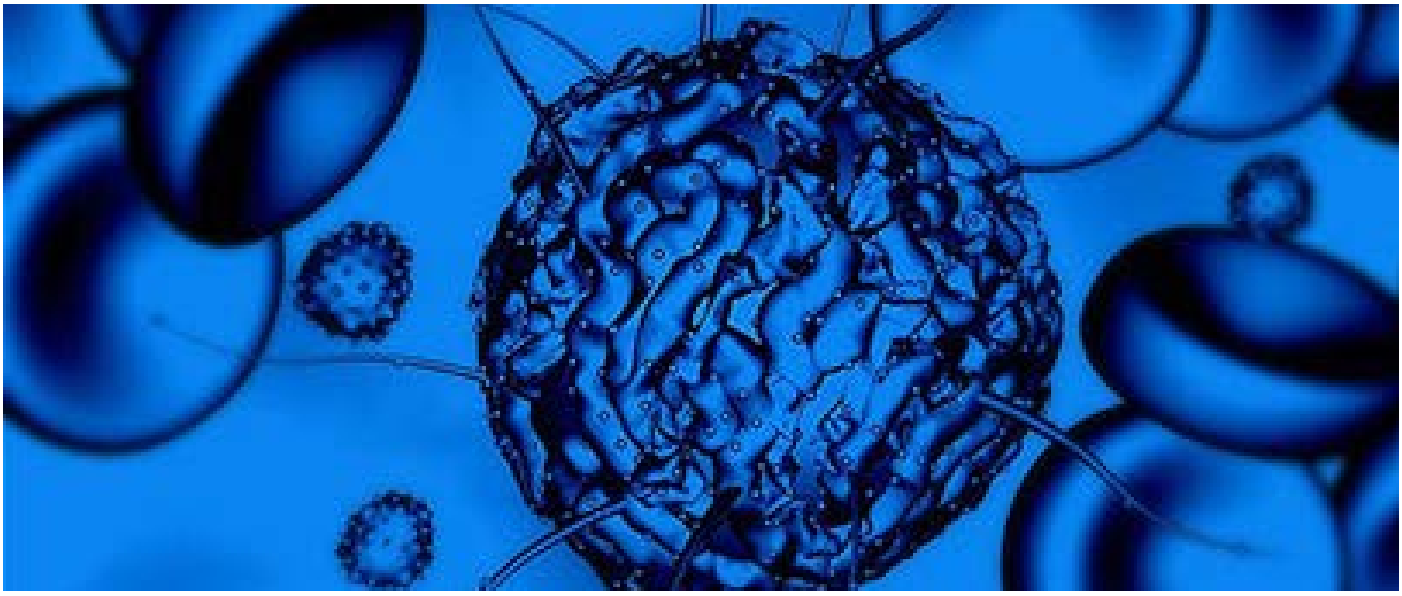

Ο νομπελίστας σερ John Bertrand Gurdon

Βλαστοκύτταρα, κάτω από το μικροσκόπιο, χρωματίζονται γαλάζια (© Nissim Benvenisty, Wikimedia)

Σεμιναριακές Διαλέξεις Ωνάση στο ΙΤΕ: Τα βλαστοκύτταρα και οι σύγχρονες εφαρμογές τους για την αντιμετώπιση σοβαρών ασθενειών

Τα βλαστοκύτταρα είναι η πιο βασική μορφή κυττάρων που μπορούν να μετατρέπονται σε οποιοδήποτε είδος κυττάρου

– Susan Strome, καθηγήτρια Βιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στη Σάντα Κρουθ.

– Azim Surani, καθηγητής και διευθυντής ερευνών στο Ινστιτούτο Gurdon του Καίμπριτζ.

– Σταύρος Ταραβήρας, επίκουρος καθηγητής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών.

– Ανδρέας Ανδρουτσέλης-Θεοτόκης, επικεφαλής ερευνητικής ομάδας στο Πολυτεχνείο της Δρέσδης.

Στις φετινές Διαλέξεις Ωνάση συμμετείχαν με οικονομική ενίσχυση του Ιδρύματος Ωνάση 38 Έλληνες και 16 ξένοι φοιτητές, οι οποίοι επιλέχθηκαν με κριτήριο τις υψηλές ακαδημαϊκές τους επιδόσεις. Δόθηκε επίσης, όπως κάθε χρόνο, η δυνατότητα παρακολούθησης (με τα ίδια κριτήρια, χωρίς όμως οικονομική ενίσχυση) σε φοιτητές από τα ιδρύματα της Κρήτης, καθώς και σε Έλληνες και ξένους ερευνητές.

Οι Σεμιναριακές Διαλέξεις Ωνάση, οι οποίες διεξάγονται από το έτος 2001 στο Ηράκλειο Κρήτης, αναφέρονται πάντοτε σε θέματα που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της διεθνούς έρευνας και έχουν καθιερωθεί ως ο πλέον υψηλού επιπέδου σχετικός θεσμός σε παγκόσμιο επίπεδο. Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής είναι ο ομότιμος καθηγητής Γιάννης Παπαμαστοράκης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας.

Κάθε κύκλος διαλέξεων διαρκεί μία εβδομάδα και απευθύνεται σε φοιτητές – υποψήφιους διδάκτορες, καθώς και μεταπτυχιακούς και τελειόφοιτους φοιτητές υψηλών ακαδημαϊκών επιδόσεων από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο. Σε όσους γίνονται δεκτοί για να συμμετάσχουν παρέχονται άριστες δυνατότητες επικοινωνίας, γνωριμίας και πληροφόρησης από τους πλέον εξέχοντες επιστήμονες στον κόσμο. Έτσι, μπορούν να προγραμματίσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και την επιστημονική τους καριέρα. Το Ίδρυμα Ωνάση καλύπτει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής στο Ηράκλειο της Κρήτης των ομιλητών και όλων των φοιτητών που γίνονται δεκτοί.

Οι Διαλέξεις μεταδίδονται ζωντανά μέσω διαδικτύου.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα των Διαλέξεων Ωνάση.

Το Ίδρυμα Ωνάση Μέγας Χορηγός του 4ου Φεστιβάλ Τέχνης και Λογοτεχνίας της Καλντέρας

Το Atlantis Books, ένα από τα πιο όμορφα και παγκοσμίως διάσημα βιβλιοπωλεία, διοργάνωσε το 4ο Φεστιβάλ Τέχνης και Λογοτεχνίας της Καλντέρας, με χορηγό το Ίδρυμα Ωνάση και με τη συμμετοχή του Αρχείου Καβάφη. Το Caldera Festival 2015 πραγματοποιήθηκε από τις 11 έως 13 Σεπτεμβρίου 2015 στους χώρους του βιβλιοπωλείου στην Οία και στο Πανηγυρόσπιτο – Πνευματικό Κέντρο Αγίου Γεωργίου Οίας στη Σαντορίνη.

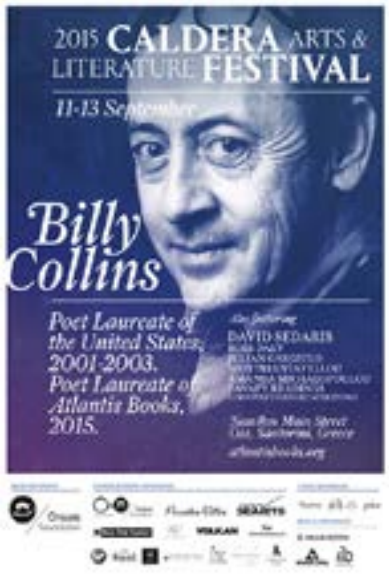

Στους ενδιαφέροντες καλεσμένους περιλαμβάνονταν ο David Sedaris, ο Billy Collins, ο Ross Daly, ο Julian Gargiulo, η Σώτη Τριανταφύλλου, η Αμάντα Μιχαλοπούλου και ο Αύγουστος Κορτώ. Στο πλαίσιο του φεστιβάλ πραγματοποιήθηκαν επίσης αναγνώσεις ποιημάτων του Κ. Π. Καβάφη, καθώς και προβολές επηρεασμένες από το έργο του ποιητή.

Πιο συγκεκριμένα, το Αρχείο Καβάφη συμμετείχε στο Φεστιβάλ την Κυριακή 13 Σεπτεμβρίου με μια ξεχωριστή βραδιά με τίτλο «Ήλθε για να διαβάσει: Καβαφικές αναγνώσεις», η οποία περιλάμβανε αναγνώσεις ποιημάτων του Κ. Π. Καβάφη από ποιητές και παράλληλες προβολές έργων video art με αφετηρία την καβαφική ποίηση. Τα ποιήματα διάβασαν η Κατερίνα Ηλιοπούλου, ο Ορφέας Απέργης, ο Παναγιώτης Ιωαννίδης και ο Θοδωρής Χιώτης.

Παράλληλα με τις αναγνώσεις έγινε προβολή των έργων: *Πίνα* του Αθανάσιου Αργιανά, *Και τόση έντασις σ' ελληνική φρασιολογία* της Μαρίας Βαρελά, *Αντιόχεια* του Γιάννη Θεοδωρόπουλου, *Ενώπιον του αγάλματος του Ενδυμίωνος* του Rick Myers, *Απ' τον Καιρό* της Έρικας Σκούρτη, *Χρησμός* του Γιώργου Ταξιαρχόπουλου, *Την εμορφιά έτσι πολύ ατένισα* της Joana Hadjithomas και του Khalil Joreige, *Αστικό Φωτοστέφανο* του Βασίλη Ψαρρά, *Προς την Τράπεζα του Μέλλοντος* του Θοδωρή Προδρομίδη και *Εδώ ας σταθώ* της υποτρόφου Μαριάννας Χριστοφίδου.

Όπως δήλωσε ο Craig Walzer, ιδρυτής του Atlantis Books, το Caldera Festival 2015 ήταν το μεγαλύτερο έως σήμερα σε επίπεδο συμμετοχών. Σκοπός του είναι η συγκέντρωση του αναγκαίου ποσού, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πρόγραμμα φιλοξενίας για συγγραφείς και καλλιτέχνες στην Οία. «Θέλουμε να αγοράσουμε το πιο όμορφο κτήριο στη Σαντορίνη, ένα πετρόκτιστο οίκημα, έναν λαβύρινθο από σπηλιές στο διπλανό χωριό, και να το μετατρέψουμε σε ένα Writers & Artists Residency», εξήγησε ο Craig Walzer.

Το Atlantis Books λειτουργεί από το 2004 ως ανεξάρτητο βιβλιοπωλείο στην Οία της Σαντορίνης, με λογοτεχνικά βιβλία, σπάνια βιβλία και πρώτες εκδόσεις. Έχει φιγουράρει πολλές φορές σε λίστες με τα πιο όμορφα βιβλιοπωλεία στον κόσμο. Το 2010, ξεκίνησε τις δικές του ανεξάρτητες εκδόσεις, Paravion Press. Από το 2012 διοργανώνει το Φεστιβάλ Τέχνης και Λογοτεχνίας της Καλντέρας, για το οποίο έχουν γράψει, μεταξύ άλλων, οι *Times της Νέας Υόρκης*, οι *Times του Λονδίνου* και ο *Guardian*.

Υπενθυμίζουμε ότι, όσον αφορά το Αρχείο Καβάφη, το οποίο περιλαμβάνει το προσωπικό αρχείο του ποιητή (χειρόγραφα, φωτογραφίες, προσωπικά αντικείμενα), διαβιβάστηκε ως προς την κυριότητά του στο Ίδρυμα Ωνάση το 2012. Μέσα από τις πολλαπλές πρωτοβουλίες και δράσεις του (ομιλίες, εκπαιδευτικά προγράμματα, ψηφιοποίηση του καβαφικού αρχείου, έκδοση του καβαφικού έργου σε γραφή braille κ.ά.), το Αρχείο Καβάφη/Ίδρυμα Ωνάση, αποσκοπεί στη διάνοιξη νέων τρόπων συνομιλίας και διάδρασης του κοινού με τη ζωή και το έργο του Αλεξανδρινού ποιητή

Το πρόγραμμα της Στέγης για την καλλιτεχνική σεζόν 2015-2016

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η παρουσίαση του προγράμματος της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών για τη σεζόν 2015-2016 έγινε στις 28 Σεπτεμβρίου στην Κεντρική Σκηνή της Στέγης

Ξύλινα κασόνια με ενδείξεις «fragile», «Onassis Cultural Centre», «premium goods», «Stegi», κούκλες βιτρίνας, άχυρα συσκευασίας και vintage έπιπλα συνέθεσαν το σύμπαν ενός τελωνείου – το σκηνικό της παρουσίασης του προγράμματος της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, η οποία έγινε στις 28 Σεπτεμβρίου στην Κεντρική Σκηνή. Καινοτομία της φετινής παρουσίασης, το περιοδικό με το ίδιο φόντο που δημιούργησε η Στέγη για τη σεζόν 2015–2016. Στο εξώφυλλό του πρωταγωνιστούν οι Έλληνες δημιουργοί, «the Greeks», όπως λέγονται όταν κινούνται εκτός συνόρων.

Το Ίδρυμα Ωνάση, αντί για εκδηλώσεις εορτασμού για τα 40 χρόνια που κλείνει φέτος, προετοιμάζει τα επόμενα 40. Σημείο αναφοράς του, οι Έλληνες που δημιουργούν, όλοι όσοι παράγουν πολιτισμό στη χώρα μας, ανεξαρτήτως ιθαγένειας και υπηκοότητας, όσοι ταξιδεύουν τα έργα τους στο εξωτερικό, όσοι διεθνείς καλλιτέχνες τιμούν με την παρουσία τους την ελληνική σκηνή, όσοι αντιλαμβάνονται τη σπουδαιότητα της εκπαίδευσης. Πολλοί από αυτούς, άλλωστε, άνοιξαν τα φτερά τους χάρις στην υποστήριξη του Ιδρύματος Ωνάση.

Ο πρόεδρος του Ιδρύματος Ωνάση, Αντώνης Παπαδημητρίου, ανέβηκε πρώτος στη σκηνή και μίλησε για την πορεία και τις δράσεις του Ιδρύματος Ωνάση (βλ. την ομιλία του στο παρόν τεύχος). Το πρόγραμμα της Στέγης παρουσίασαν ο Χρήστος Καρράς (γενικός διευθυντής / καλλιτεχνικός διευθυντής Μουσικής), η Αφροδίτη Παναγιωτάκου (αναπληρώτρια γενική διευθύντρια / διευθύντρια Επικοινωνίας και Marketing) και η Κάτια Αρφαρά (καλλιτεχνική διευθύντρια Θεάτρου και Χορού).

Κώστας Θεοδώρου (9–10/3/2016)

Ο Αμερικανός τρομπετίστας Ambrose Akinmusire (18/3/2016)

Rudresh Mahanthappa (6/11/2015)

Θέατρο και Χορός

– Ελληνικές παραγωγές της Στέγης συνεχίζουν να ταξιδεύουν στο εξωτερικό ανά τον κόσμο *(Αίματα, Κυκλισμός του Τετραγώνου, Late Night, Still Life)*.

– Νέες παραγωγές ετοιμάζονται για την Ελλάδα και το εξωτερικό: *6 a.m. How to disappear completely* των blitz (9–18/10/2015), *Καθαρή πόλη* του Ανέστη Αζά και του Πρόδρομου Τσινικόρη (3–14/2/2016), *Europium* των RootlessRoot (29/10–1/11/2015) και η νέα παράσταση της Ίριδας Καραγιάν (26–29/2/2016).

– Διεθνείς συμπαραγωγές της Στέγης κάνουν αισθητή την παρουσία της στη διεθνή

Το πρόγραμμα της Στέγης για την επόμενη καλλιτεχνική σεζόν

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

«Big Bang Festival 2», το ευρωπαϊκό φεστιβάλ μουσικής για θεατές 0–12 ετών (21–22/5/2016)

καλλιτεχνική αγορά: η αναβίωση του θρυλικού έργου *Available Light* του John Adams (μουσική), της Lucinda Childs (χορογραφία) και του Frank Gehry (σχεδιασμός σκηνικών) (5–8/12/2015), αλλά και η νέα παραγωγή της Complicite, *The Encounter* του Simon McBurney (1–3/4/2016).

– Μεγάλες ξένες παραγωγές παρουσιάζονται για πρώτη φορά στο ελληνικό κοινό: *Οι Καραμάζοφ* του Φιοντόρ Ντοστογέφσκι από το Chekhov Moscow Art Theater, που ταξιδεύουν για πρώτη φορά εκτός Ρωσίας· *Mein Kampf, Vol. 1 & 2* του Adolf Hitler από τους Rimini Protokoll (21–24/4/2016) *Coup Fatal* των Alain Platel, KVS & les ballets C de la B *La Mélancolie des Dragons* του Philippe Quesne (26–28/2/2016) *6+7* των Κινέζων TAO Dance Theater (9–10/4/2016).

– Νέες μεγάλες ελληνικές παραγωγές της Στέγης ενώνουν γενιές σπουδαίων Ελλήνων δημιουργών: η Ρούλα Πατεράκη σκηνοθετεί το *Post Inferno – Προς Δαμασκόν* του August Strindberg (11–22/5/2016)· η Ιώ Βουλγαράκη μεταφέρει στο θέατρο τη *Μισαλλοδοξία* του Griffith σε ένα βωβό θέαμα με ζωντανή μουσική (20–30/1/2016)· ο Ακύλλας Καραζήσης παρουσιάζει το *Πίστη, Αγάπη, Ελπίδα* του Ödön von Horváth (19–30/12/2015)· ο Θοδωρής Αμπαζής φτιάχνει μια όπερα για όλη την οικογένεια, βασισμένη στη *Βασίλισσα του Χιονιού* του Andersen (22–30/12/2015)· ο Δημήτρης Καραντζάς καταπιάνεται με *Τα Κύματα* της Virginia Woolf (22/11/2015–24/4/2016)· για εφήβους, η ομάδα «Εν δυνάμει» σχεδιάζει μια παράσταση με ηθοποιούς με και χωρίς αναπηρία σε σκηνοθεσία της Ελένης Ευθυμίου: *Το «άλλο» σπίτι* (9–24/1/2016).

– Φεστιβάλ συνεχίζουν να προσελκύουν τους θεατρόφιλους: 1) Ο τρίτος και τελευταίος κύκλος του γεωπολιτικού φεστιβάλ της Στέγης «Transitions», που φέτος επικεντρώνεται στην Κεντρική Ευρώπη (11–29/11/2015). 2) Το Φεστιβάλ Εφηβικού Θεάτρου, που εδώ και τέσσερα χρόνια δίνει βήμα σε εφήβους από όλη την Ελλάδα (22–24/4/2016). 3) Η Στέγη διοργανώνει για τρίτη συνεχή χρονιά το Φεστιβάλ Νέων Χορογράφων συνεχίζοντας τη στήριξή της στον σύγχρονο ελληνικό χορό (23–24/3/2016). 4) Η τρίτη χρονιά του θεσμού που αγαπά τις νέες τεχνολογίες και τις αντισυμβατικές σκηνικές φόρμες και τον δημόσιο χώρο: Fast Forward Festival (Μάιος 2016).

– Εντός και εκτός Στέγης: 1) Για τέταρτη χρονιά, η Στέγη φέρνει τον σύγχρονο χορό στα σχολεία, με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για εφήβους «Χορεύω, άρα επικοινωνώ – Dancing to Connect» (20/3/2016). 2) Η παράσταση της Άννας Κοκκίνου *Εγώ ο Θουκυδίδης, ένας Αθηναίος* ταξιδεύει ανά την Ελλάδα με την υποστήριξη του Ιδρύματος Ωνάση και τη σύμπραξη

Οι Νορβηγοί Lumen Drones στην πρώτη τους γνωριμία με το ελληνικό κοινό (28/1/2016)

Europium των RootlessRoot (29/10–1/11/2015)

La Mélancolie des Dragons του Philippe Quesne (26–28/2/2016)

Το πρόγραμμα της Στέγης για την επόμενη καλλιτεχνική σεζόν

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Το πρόγραμμα της φετινής σεζόν παρουσίασαν η Κάτια Αρφαρά, ο Χρήστος Καρράς και η Αφροδίτη Παναγιωτάκου

της Στέγης (Οκτώβριος 2015 – Μάρτιος 2016). 3) *Ο Γλάρος Ιωνάθαν* σε σκηνοθεσία Πάρι Μέξη παρουσιάζεται σε σχολεία, νοσοκομεία, ορφανοτροφεία, οίκους ευγηρίας, φυλακές, δημόσιους χώρους και ιδρύματα σε όλη την Ελλάδα (Οκτώβριος 2015 – Μάιος 2016).

Μουσική

– Τζαζ σύνολα: από το εκρηκτικό κουαρτέτο των Mostly Other People Do the Killing (9–10/10/2015) στον Σωκράτη Σινόπουλο, τον μύστη της πολίτικης λύρας, που μόλις υπέγραψε με την ECM (24/10/2015)· από τον ινδικής καταγωγής Rudresh Mahanthappa, που δρέπει δάφνες στην αμερικανική τζαζ σκηνή (6/11/2015), στον Κουβανό πιανίστα David Virelles (11/11/2015) από τον σπουδαίο Έλληνα συνθέτη Κώστα Θεοδώρου, που αποτίνει φόρο τιμής στην πατρίδα των παιδικών του χρόνων (9–10/3/2016), στον Αμερικανό τρομπετίστα Ambrose Akinmusire (18/3/2016) και στο φαινόμενο της ιταλικής τζαζ Giovanni Guidi (30/3/2016).

– Φεστιβάλ τζαζ: από το 5ο Πανόραμα Ελληνικής Τζαζ (Magnanimus, BalaRom Trio, World Dog, Αλέκος Βρέτος Quartet, George Spanos Intergalactic Nucleus Trio: 4–6/12/2015) στο Πανόραμα Ελληνικής Τζαζ / New Generation 3 (Next Step Quintet, Stelios Chatzikaleas Quintet, Stefanos Chytiris Flux Project κ.ά.: 9–11/6/2016).

– Ηλεκτρονική, πειραματική μουσική, site-specific: από το σχήμα Lumen Drones τριών τρομερών Νορβηγών στην πρώτη τους γνωριμία με το ελληνικό κοινό (28/1/2016) έως το λονδρέζικο κουαρτέτο Breakfast Club, που καταπιάνεται με το βίωμα του δημόσιου αθηναϊκού χώρου, όπως προκύπτει μέσα από τρεις πρωτότυπες συναυλίες-περιπάτους (23–24/4/2016). InMute '15: ο διάλογος των κινηματογραφικών καινοτομιών και της πειραματικής μουσικής σκηνής συνεχίζεται για τρίτη χρονιά (30/10–1/11/2015). Το Φεστιβάλ Borderline συνεχίζει για έκτη χρονιά την εξερευνητική πορεία του, καταγράφοντας όλες τις σύγχρονες τάσεις που επικρατούν στην πειραματική, την ακουστική αλλά και, κυρίως, την ηλεκτρονική μουσική της σημερινής εποχής (8–10/4/2016).

– Ελληνικό Σχέδιο: 1) Η μουσική εμπνέει τη λογοτεχνία: Τρεις συγγραφείς έγραψαν κείμενα με έμπνευση τη μουσική. Τα κείμενά τους παρουσιάζονται σε κοινή ανάγνωση, ως ένα σώμα (6/11/2015). 2) Αγώνες Δημιουργίας Ελληνικού Τραγουδιού 5: Ο θεσμός μετρά περισσότερους από 1.500 συμμετέχοντες και κλείνει τα πέντε του χρόνια, γιορτάζοντας με μια μεγάλη συναυλία, στην οποία θα παρουσιαστούν νέα τραγούδια από δημιουργούς των προηγούμενων ετών (11/12/2015). 3) Κύκλος «Μετασχηματισμοί»: Κύκλος τρι-

Available Light του John Adams (μουσική), της Lucinda Childs (χορογραφία) και του Frank Gehry (σχεδιασμός σκηνικών) στις 5–8/12/2015

Found Object στο Fast Forward Festival (Μάιος 2016)

6+7 των Κινέζων TAO Dance Theater (9–10/4/2016)

Το πρόγραμμα της Στέγης για την επόμενη καλλιτεχνική σεζόν

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Το εξώφυλλο του περιοδικού που δημιούργησε η Στέγη για τη σεζόν 2015–2016, με πρωταγωνιστές τους Έλληνες δημιουργούς (© Θάνος Σαμαράς)

ών συναυλιών, όπου παρουσιάζονται κλασικά ή νέα έργα που εξερευνούν καινούργιες εμπειρίες ακρόασης (27/1/2016). 4) Στο πλαίσιο της δημιουργίας ρεπερτορίου μεγάλων έργων, ο Δημήτρης Παπαδημητρίου συνθέτει *Το χρονικό ενός πρώιμου φθινοπώρου*, ένα συμφωνικό έργο για λυρικό σολίστα και συμφωνική ορχήστρα, το οποίο θα ερμηνεύσει η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, σε μουσική διεύθυνση Γιώργου Πέτρου (4–5/3/2016). 5) *Μια φορά κι έναν καιρό…*: Δύο μουσικά παραμύθια για αφηγητή και συμφωνική ορχήστρα (4–5/3/2016).

– Σύγχρονη μουσική: 1) Ο Γιώργος Πέτρου και η Καμεράτα, έχοντας αναμετρηθεί συχνά με το χαρακτηριστικό μουσικό ιδίωμα του Philip Glass, συναντούν και πάλι τον σκηνοθέτη και σκηνογράφο Πάρι Μέξη. Μαζί δημιουργούν τη δική τους *Σωφρονιστική Αποικία* του Franz Kafka μέσα στους τοίχους της Διπλαρείου Σχολής, σε μια μοναδική site-specific παραγωγή της Στέγης (28–31/1/2016). 2) Το μουσικό σύνολο Ergon Ensemble, με δηλωμένη την αγάπη του για τα αριστουργήματα της σύγχρονης μουσικής, κάνει αφιέρωμα στον Claude Vivier (13/2/2016). 3) Μια γέφυρα μουσικής πάνω από τη Συγγρού: Το «φυσικό» σύνορο που σχηματίζει ο άξονας της Συγγρού γίνεται μουσική γέφυρα που ενώνει τη Στέγη και το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Τα δύο ιδρύματα συνεργάζονται σε έναν κύκλο τεσσάρων συναυλιών σύγχρονης μουσικής, παρουσιάζοντας τον ήχο και τους ανερχόμενους μουσικούς τού σήμερα (24/2–24/5/2016). 4) «Open Day: Minimalism(s)»: Η διοργάνωση που ενθαρρύνει τον πολλαπλασιασμό των ακουσμάτων και την ελεύθερη περιπλάνηση στους χώρους και τις εκδηλώσεις της Στέγης επιστρέφει για τέταρτη χρονιά (6/3/2016). 5) dissonArt ensemble: *Pierrot Lunaire* του Arnold Schönberg (2–3/4/2016). 6) Η μουσική για τον Νέο Κόσμο είναι ένα νέο πρότζεκτ της Στέγης, με τη συνεργασία, αφενός, της ομάδας Όχι Παίζουμε, που συνεισφέρει τον πλούτο του περιεχομένου και των εμπειριών που γεννήθηκαν από το Dourgouti Island Hotel, και, αφετέρου, του συνόλου νέας μουσικής ARTéfacts Ensemble (13–14/4/2016). 7) Neue Vocalsolisten Stuttgart – Φωνές στον Χώρο: Έξι νέοι συνθέτες από τη Μεσόγειο εκμεταλλεύονται στο έπακρο το απόλυτα ευέλικτο όργανο που είναι η ανθρώπινη φωνή. Η συναυλία θα πραγματοποιηθεί στη μεγάλη αίθουσα της Διπλαρείου Σχολής, επιτρέποντας διάφορες διατάξεις των τραγουδιστών, αλλά και την ευρηματική προσέγγιση της ηχοχωροθέτησης (13/5/2016).

– Φεστιβάλ μουσικής για παιδιά «Big Bang Festival 2»: Το «Big Bang», το ευρωπαϊκό φεστιβάλ μουσικής για νεαρούς και περιπετειώδεις θεατές 0–12 ετών, κάνει στάση στη Στέγη για δεύτερη χρονιά. Ένα πολύχρωμο μουσικό πρόγραμμα, με συναυλίες, ηχητικές εγκαταστάσεις και εργαστήρια (21–22/5/2016).

– Ρεμπέτικο: Μαρίκα Παπαγκίκα / Σωτηρία Μπέλλου: Ο Κωνσταντίνος Βήτα αναμοχλεύει

Coup Fatal των Alain Platel, KVS & les ballets C de la B (17-19/12/2015)

Οι BalaRom Trio στο 5ο Πανόραμα Ελληνικής Τζαζ

Το πρόγραμμα της Στέγης για την επόμενη καλλιτεχνική σεζόν

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Οι Καραμάζοφ του Φιοντόρ Ντοστογέφσκι από το Chekhov Moscow Art Theater

τις κυτταρικές του μνήμες στο ρεμπέτικο. Σε μιαν απρόσμενη συνάντηση, ο πρωτεργάτης της ελληνικής ηλεκτρονικής μουσικής αποδίδει, σε νέα γραφή, τραγούδια δύο μορφών του ρεμπέτικου, της Σωτηρίας Μπέλλου και της Μαρίκας Παπαγκίκα, σε καλλιτεχνική επιμέλεια Ανδρέα Αγγελιδάκη και Άγγελου Πλέσσα (3–4/6/2016).

Εικαστικά – Εκθέσεις στη Στέγη

– Ο Άγγελος Πλέσσας, νικητής του φετινού βραβείου ΔΕΣΤΕ, ανέλαβε την εγκατάσταση της χρονιάς 2015–2016 με τίτλο *EtherealSunrise.com* (28/9/2015–30/6/2016).

– Digital Revolution: Στα χνάρια του λονδρέζικου Barbican και του Μουσείου Tekniska της Στοκχόλμης, η Στέγη συσπειρώνει όλες τις εκφάνσεις της ψηφιακής τέχνης σε μια έκθεση που αποτελεί πραγματική επανάσταση. Μια έκθεση που θα σας πάρει το μυαλό (20/10/2015–10/1/2016).

– Τρία πειράματα στην πόλη από την Candy Chang, που με τις διαδραστικές εγκαταστάσεις της «παραβιάζει» τα όρια μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου χώρου σε δεκάδες αστικά κέντρα ανά τον πλανήτη: *1) School of the future [Το σχολείο του μέλλοντος]. 2) Before I die [Πριν πεθάνω, θέλω να...]. 3) Confessions [Εξομολογήσεις]* (Φεβρουάριος–Μάιος 2016).

Λέξεις και Σκέψεις

– Chris Watson: Ο διάσημος Βρετανός συνθέτης, field recordist και sound artist έρχεται για ένα εργαστήριο ηχογράφησης στην πόλη, καθώς και για μία ομιλία γύρω από τη δουλειά του, η οποία έχει αποσπάσει σημαντικές διακρίσεις (13–14/10/2015).

– «Σώμα και δημόσιος χώρος»: Ποια είναι η σχέση μας με το σώμα μας και με το σώμα των άλλων; Τι ανεχόμαστε και τι δεν ανεχόμαστε σε δημόσια θέα; Πώς τοποθετείται το σώμα στον δημόσιο χώρο; Η Στέγη, μέσα από μια σειρά συζητήσεων, αναζητά τη θέση του δικού μας σώματος στην καθημερινότητά μας (20/10/2015).

– «Σώμα και φύλο»: Πώς επαναπροσδιορίζεται σήμερα το έμφυλο σώμα; Πώς «ξαναφτιάχνουμε» το φύλο και ποια νέα ζητήματα ταυτότητας προκύπτουν από τη διαδικασία αυτήν; Έλληνες και ξένοι συγγραφείς και καλλιτέχνες εξηγούν γιατί το φύλο –στο κέντρο,

Όλες οι εκφάνσεις της ψηφιακής τέχνης στην έκθεση «Digital Revolution» (20/10/2015–10/1/2016)

Το πρόγραμμα της Στέγης για την επόμενη καλλιτεχνική σεζόν

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Πλήθος κόσμου στην παρουσίαση του προγράμματος της Στέγης

στα όρια αλλά και στην υπέρβαση του σώματος– γίνεται και πάλι σήμερα ένα πεδίο αντιπαράθεσης, έμπνευσης και διεκδίκησης (4/3/2016).

– Don DeLillo: Ο συγγραφέας του *Underworld* και του *White Noise*, ένας από τους επιδραστικότερους λογοτέχνες των τελευταίων 30 ετών, επιστρέφει στην Ελλάδα –αγαπημένο τόπο της νιότης του– και στηλιτεύει τα ήθη του σύγχρονου Δυτικού κόσμου (16/3/2016).

– Rainer Höss: Ο Ράινερ Ες, εγγονός του Ρούντολφ Ες –του διοικητή του στρατοπέδου συγκέντρωσης του Άουσβιτς, όπου βρήκαν τραγικό θάνατο 2,5 εκατομμύρια άνθρωποι κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο– αποκηρύσσει με σθένος τη δράση και τις ιδεολογικές καταβολές του παππού του και, ως ακτιβιστής πλέον, παραδίδει αντιναζιστικές διαλέξεις σε όλον τον κόσμο (22/4/2016).

– «Ουτοπία»: 500 χρόνια μετά τη δημοσίευση του διάσημου βιβλίου του Thomas Moore και διανύοντας μια περίοδο που συχνά φαντάζει κενή οποιουδήποτε οράματος για το μέλλον, πραγματοποιούμε μια συνάντηση όπου μέσα από ποικίλες θεωρητικές και καλλιτεχνικές προσεγγίσεις θα συλλογιστούμε τις μορφές της ουτοπίας, της ευτοπίας αλλά και της δυστοπίας. Η εκδήλωση περιλαμβάνει την πρώτη ελληνική εκτέλεση του έργου *La Lontananza Nostalgica Utopica Futura* του σπουδαίου Ιταλού συνθέτη Luigi Nono με την Τάνια Σικελιανού (βιολί) και τον Θωμά Πουλιάση (ηλεκτρονικά) (17/5/2016).

– «Δομές της αίσθησης»: Τα συναισθήματα που συναντάμε σε κτισμένα περιβάλλοντα εκδηλώνονται συχνά πριν αρχίσουμε να δομούμε τις αφηγήσεις μας ή καταλάβουμε γιατί αντιδρούμε έτσι στον χώρο. Σε αυτήν τη συνάντηση, που εμπνέεται από το ομότιτλο δοκίμιο του Raymond Williams (1977), επεκτείνουμε την ερευνητική διαδικασία που ξεκίνησαν ο ερευνητής σε θέματα πόλης και αρχιτεκτονικής Adam Kaasa και η ιστορικός Yoke-Sum Wong για την εμπειρία του κτισμένου χώρου (7/6/2016)

– Ο Werner Herzog σε μια συζήτηση με τον Paul Holdengräber την άνοιξη του 2016.

Φεστιβάλ

– «Hack the book»: Ένας μαραθώνιος επαναπροσδιορισμού του βιβλίου. Ένα φεστιβάλ που απευθύνεται σε designers, εκδότες, επιμελητές περιεχομένου, start-uppers, προγραμματιστές και δημιουργικούς ανθρώπους. Το κοινό του φεστιβάλ θα έχει την ευκαιρία –μέσα από ομιλίες, εργαστήρια και ένα διήμερο hackathon– να επαναδιαπραγματευτεί και να προτείνει νέα μοντέλα διανομής και υπόστασης του βιβλίου (22–24/1/2016).

– «Hypnos Project»: Τι συμβαίνει στο σώμα όταν κοιμάται; Πώς περνάμε το 1/3 της ζωής μας; Όνειρο, εφιάλτης, αϋπνία, υπνοβασία, τα στάδια REM και NREM, αλλά και η ύπνωση ως ένας τρόπος να ανακαλύψουμε τα πιο σκοτεινά μας μυστικά. Σε όλους τους χώρους της Στέγης, αλλά και εκτός, το «Hypnos Project» υπόσχεται να μας ανοίξει τα μάτια για όλες εκείνες τις ώρες της ζωής μας που δεν ξέρουμε ποιοι είμαστε. Δράσεις στο πλαίσιο του «Hypnos Project»: 1) six d.o.g.s: Ήχοι από όργανα, ήχοι από σώματα, ήχοι από το μυαλό. Στο υπόγειο της Στέγης, από τα μεσάνυχτα έως το ξημέρωμα, επιχειρείται μια μουσική μελέτη. 2) Diotima: Το σπουδαίο γαλλικό κουαρτέτο επιστρέφει στη Στέγη με ένα πρόγραμμα νυχτερινό. 3) «Σώμα, Συναίσθηση, Συναίσθημα» – «Σώμα, Θάνατος και Ανάσταση»: Δύο συζητήσεις για το σώμα. Ερευνητές, καλλιτέχνες και συγγραφείς θα προσεγγίσουν ερωτήματα τόσο διαχρονικά όσο

Το πρόγραμμα της Στέγης για την επόμενη καλλιτεχνική σεζόν

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η παράσταση της Άννας Κοκκίνου Εγώ ο Θουκυδίδης, ένας Αθηναίος ταξιδεύει ανά την Ελλάδα με την υποστήριξη του Ιδρύματος Ωνάση και τη σύμπραξη της Στέγης

ο φόβος του θανάτου και η πίστη στην ανάσταση, αλλά και τόσο πρόσφατα όσο η δημιουργία της ζωής τον καιρό της βιοτεχνολογίας. 4) «Energy Food: A Mouth Full of Fuel»: Η Στέγη οργανώνει το δεύτερο κατά σειρά θεματικό δείπνο και εστιάζει στην πολυσυζητημένη έννοια της «υπερ-τροφής», δηλαδή των τροφών υψηλής ποιότητας που βοηθούν στην αναζωογόνηση του σώματος και ενισχύουν την εγκεφαλική λειτουργία (Απρίλιος–Μάιος 2016).

Εκπαιδευτικά

Αποστολή μας, η εκπαίδευση. Για όλες τις ηλικίες, προγράμματα για βρέφη, νήπια, παιδιά, εφήβους, οικογένειες, ενηλίκους, άτομα άνω των 65. Για άτομα με ή χωρίς αναπηρία, για άτομα που ανήκουν στο ευρύ φάσμα του αυτισμού, για βλέποντες και μη βλέποντες. Για παιδιά και για άτομα κάθε ηλικίας, σε έναν χώρο ανοικτό και προσβάσιμο σε όλους. Φέτος, η Στέγη, μέσα από τους κύκλους πολλαπλών συναντήσεων, εντός και εκτός των τειχών της, θα συνομιλήσει με την ελληνική παράδοση και τη μυθολογία. Θα επιμείνει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσω προγραμμάτων γραφιστικής, κινηματογράφου, φωτογραφίας, δημοσιογραφίας, καθώς και θα ανοιχτεί σε νέες θεματικές όπως η υγεία και η διατροφή. Θα αγκαλιάσει παιδιά που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού και ομάδες με και χωρίς αναπηρία. Θα ταξιδέψει σε όλη την Ελλάδα, θα σμίξει βουνό και θάλασσα.

Για άλλη μία χρονιά, τα σχολεία καλούνται να δώσουν στους μαθητές τους τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε βιωματικά εργαστήρια χορού, θεάτρου, μουσικής, εικαστικών και ποίησης, που θα πραγματοποιηθούν σε χώρους μέσα και έξω από τη Στέγη. Νήπια, παιδιά και έφηβοι παρακολουθούν παραστάσεις, γνωρίζουν συντελεστές από κοντά, επισκέπτονται τα παρασκήνια της Στέγης. Στόχος; Η ελεύθερη έκφραση των μαθητών η ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της φαντασίας και της αυτοπεποίθησής τους η καλλιέργεια του αισθήματος της συλλογικότητας η κατανόηση τόσο του εαυτού μας όσο και του «άλλου», του διαφορετικού. Και όλα αυτά, με τη δύναμη και τη μαγεία που μόνο η τέχνη προσφέρει. Μέσα από δημιουργικές και συλλογικές διαδικασίες, κάποια από τα σχολικά προγράμματα καταλήγουν σε ομαδικές παραστάσεις και εκθέσεις, ενώ άλλα ταξιδεύουν στην περιφέρεια.

Δείτε το βίντεο της παρουσίασης του προγράμματος εδώ.

40 χρόνια - 4 Ε:Έλληνες, Εξωστρέφεια, Ευρώπη, Εκπαίδευση

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΩΝΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΕΖΟΝ 2015-2016

Η Στέγη είναι παιδί του Ιδρύματος Ωνάση. Είναι το πεντάχρονο παιδί του σαραντάχρονου Ιδρύματος. Το Ίδρυμα Ωνάση ακολουθεί την εντολή του Αριστοτέλη Ωνάση, ενός επιχειρηματία που πάντα έβλεπε μακριά αλλά κυρίως πάντα έβλεπε αλλιώς. Ο ίδιος ήταν ένα πρόσωπο που λειτουργούσε ως σύμβολο πλούτου, αλλά, χάρις στο ίδρυμα που κληροδότησε, πλέον ταυτίζεται και με την πρόσβαση στον πνευματικό πλούτο, τον οποίο ορίζουμε ως παιδεία, πολιτισμό, κοινωνική αλληλεγγύη· παιδεία και πολιτισμό ως όχημα κοινωνικής συνοχής. Αυτή είναι η αποστολή του Ιδρύματος. Εκείνο που ορίστηκε ως υποχρέωση πριν από 40 χρόνια είναι ακριβώς η προσπάθεια να έχουν όσο το δυνατόν περισσότεροι πρόσβαση σε αυτά τα αγαθά και να υποστηριχθεί η Ελλάδα απελευθερώνοντας τις δυνάμεις των ανθρώπων της.

Σε καιρούς σαν κι αυτούς οι ιδιώτες οφείλουμε να συνδράμουμε, να συνεργαζόμαστε μεταξύ μας, να συνεργαζόμαστε με την πολιτεία. Υπάρχουν τομείς που το κράτος πρέπει να μπορεί να καλύπτει. Η παιδεία, ο πολιτισμός, η υγεία είναι αγαθά για τα οποία η Ευρώπη πάλεψε πολύ, ώστε να παρέχονται στους πολίτες της από την ίδια την πολιτεία. Αυτό που δηλώνουμε είναι η διάθεσή μας να στεκόμαστε δίπλα σε αυτήν, για να μπορούν να υλοποιούνται περισσότερα μεγάλα και μικρά σχέδια, για να ανοίγουν τα φτερά τους όλοι εκείνοι που θέλουν να κάνουν ένα βήμα πιο πέρα από αυτό που θα καθόριζε η οικονομική και κοινωνική αφετηρία τους. Για τα 40 χρόνια του Ιδρύματος αποφασίσαμε να μην κάνουμε φιέστες, να μην κάνουμε εκδηλώσεις εορτασμού. Δεν θέλουμε να φωνάξουμε τα επιτεύγματά μας, ούτε να διοργανώσουμε τελετές αυτοδοξασμού. Αλλά στο πλαίσιο του αναστοχασμού γινόμαστε πιο συγκεκριμένοι για πράγματα που μάθαμε στη διαδρομή μας.

Όταν μιλάμε για το Ίδρυμα θα πρέπει να σκεφτόμαστε 6.500 υποτρόφους, εκ των οποίων περισσότεροι από 1.000 είναι καλλιτέχνες. Υπότροφοι που –μέσα από αξιοκρατικές διαδικασίες– πήραν το διαβατήριο για να πλησιάσουν το όνειρό τους. Θα πρέπει να σκεφτόμαστε 600.000 ασθενείς που έχουν νοσηλευτεί στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο· περισσότερες από 5.000 χορηγίες σε πολιτιστικούς οργανισμούς, μουσεία, έδρες και τμήματα Ελληνικών Σπουδών σε όλον τον κόσμο, από το Μπουένος Άιρες έως τη Χάιφα και από τα Τίρανα έως τη Βοστώνη· περισσότερα από 1.300 δημόσια σχολεία και κέντρα ειδικής αγωγής σε όλη την Ελλάδα, τα οποία έχουν ενισχυθεί υλικοτεχνικά ή μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης των ίδιων των εκπαιδευτικών.

Σε λίγες μέρες, η ομάδα του Ιδρύματος και της Στέγης θα βρίσκεται στη Νέα Υόρκη, στο Ωνάσειο Πολιτιστικό Κέντρο, στην καρδιά του Μανχάταν. Βρισκόμαστε και εκεί 15 χρόνια. Όποιος βαδίζει στην 5η Λεωφόρο συναντά την ελληνική σημαία να ανεμίζει στους 52 δρόμους. Το Onassis Cultural Center της Αμερικής, που λειτουργεί σαν πρεσβεία για την πολιτιστική μας κληρονομιά, ενισχύει πλέον την παρουσία και της σύγχρονης ελληνικής δημιουργίας, φέρνοντας κοντά ξένους και Έλληνες καλλιτέχνες και διανοούμενους, συνεργάζεται με αρκετούς από τους πιο σημαντικούς πολιτιστικούς οργανισμούς των ΗΠΑ, όπως η Brooklyn Academy of Music και η New York Public Library, εντάσσει στην ομάδα του πρόσωπα που μπορούν να ενδυναμώσουν με τις γνώσεις και την εμπειρία τους την παρουσία της Ελλάδας εκτός των συνόρων, αναπτύσσει ακόμη περισσότερο τις σχέσεις του με τις γειτονιές και τα σχολεία της αμερικανικής ηπείρου μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τον ελληνικό πολιτισμό.

Φέτος, το φεστιβάλ με το οποίο ξεκινάμε στη Νέα Υόρκη έχει ως θέμα του τον Νάρκισσο, από τον μύθο έως την ψυχανάλυση και τις

40 χρόνια - 4 Ε: Έλληνες, Εξωστρέφεια, Ευρώπη, Εκπαίδευση

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΩΝΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΕΖΟΝ 2015-2016

selfies. Αξιοποιώντας το ότι βρισκόμαστε στη σπουδαία αυτή μητρόπολη του κόσμου, προσπαθούμε να υποστηρίξουμε το δυνατό πρόσωπο της Ελλάδας. Ακούγεται μεγαλεπήβολο, αλλά όλα τα μεγάλα ανθρώπων έργα είναι. Υψηλός στόχος μας είναι να βοηθάμε να είναι η Ελλάδα αυτό που της αξίζει, να είμαστε και να εκπέμπουμε την Ελλάδα που θέλουμε.

Τελικά, 40 χρόνια μετά, τα παιδιά του Ιδρύματος είναι πολλά. Ο καθένας γνωρίζει καλύτερα εκείνο που συνάντησε στον δρόμο του περισσότερο. Όποιος έχει περάσει από το Ωνάσειο σκέφτεται το νοσοκομείο, όποιος έχει βρεθεί στη Στέγη σκέφτεται παραστάσεις, συναυλίες, εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, εκείνος που μπορεί να έχει πλέον πρόσβαση στο Αρχείο Καβάφη συνδέει το Ίδρυμα με τον ποιητή, ο υπότροφος σκέφτεται τις υποτροφίες και ο δάσκαλος στις άκρες της χώρας ή στις υποβαθμισμένες περιοχές τη Αθήνας συνδέει το Ίδρυμα με την υποστήριξη της εκπαίδευσης.

Αλλά όλα αυτά ανήκουν σε μια οικογένεια, στην οικογένεια του Ομίλου Ωνάση, μια οικογένεια που έχει και μια πλευρά που συνήθως δεν βλέπουν οι άνθρωποι των τεχνών. Είναι η οικογένεια της ναυτιλίας. Γιατί αυτό το Ίδρυμα ζει από τη ναυτιλία, ζει από τις επενδύσεις. Άρα στην ίδια οικογένεια που ανήκουν οι άνθρωποι της Στέγης ανήκουν και οι ναυτικοί που αυτήν τη στιγμή μπορεί να βρίσκονται με ένα σούπερ τάνκερ στον Ειρηνικό Ωκεανό. Γιατί αξίζει ίσως να υπενθυμίσω ότι, βάσει της διαθήκης του Αριστοτέλη Ωνάση, το 40% του επιχειρηματικού κέρδους αξιοποιείται για την κοινωφέλεια.

Μαζί μας ξεκινούν όλοι οι πολιτιστικοί οργανισμοί στον κόσμο, κι εμείς μαζί τους. Το Εθνικό Θέατρο, του οποίου είμαστε φέτος ο μεγάλος χορηγός. Το Μουσείο Μπενάκη, όπου υποστηρίζουμε μία από τις μεγαλύτερες εκθέσεις του. Τα μουσικά σύνολα που υποστηρίζουμε και θα τα ακούσετε σε άλλες αίθουσες σαν κι αυτή. Αλλά και πιο μακριά, στο Almeida Theatre του Λονδίνου, όπου ανεβαίνουν η *Ορέστεια* και η *Μήδεια* με την υποστήριξη του Ιδρύματος Ωνάση. Οι υπότροφοι αναχώρησαν πλέον για τα πανεπιστήμιά τους και οι αριστούχοι μαθητές ταξιδεύουν στον κόσμο φέρνοντας επιτυχίες από τις Μαθητικές Ολυμπιάδες. Σε λίγους μήνες, ο Θόδωρος Τερζόπουλος, ως fellow του Ιδρύματος, θα διδάσκει στα μεγαλύτερα πανεπιστήμια της Αμερικής τον τρόπο που ανεβαίνει η αρχαία ελληνική τραγωδία.

Βρισκόμαστε εδώ, στη Στέγη, για να μιλήσουμε για τα 4 Ε της χρονιάς: για τους Έλληνες που αξίζει να ξεχωρίζουν, για την Εξωστρέφεια που πρέπει να έχει ο ελληνικός πολιτισμός, για την Ευρώπη που αλλάζει και την αλλάζουμε, για την Εκπαίδευση που πάντα πρέπει να βάζει στο κέντρο της τον ανθρωπισμό, που πάντα θα είναι ο βατήρας του φωτεινού μέλλοντος.

Στο Ίδρυμα Ωνάση λέμε ότι γιορτάζουμε 40 χρόνια. Ναι. Τα επόμενα 40. Κινούμαστε με γνώμονα το μέλλον, κοιτάζουμε μπροστά συμμετέχοντας στην κοινωνία, αναλαμβάνοντας το ευπρόσδεκτο κόστος της ελευθερίας που είναι η δική σας κριτική. Αυτή ήταν η αποστολή τού Ιδρύματος: η απελευθέρωση δυνάμεων. Αυτή παραμένει, συντονιζόμενη πάντα με τις απαιτήσεις των καιρών, με τις ανάγκες αλλά και τις επιθυμίες των ανθρώπων.

Αντώνης Παπαδημητρίου

Πρόεδρος Ιδρύματος Ωνάση

Υποβολή προτάσεων στη Στέγη για την καλλιτεχνική σεζόν 2016–2017

Η Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία προσκαλεί τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν προτάσεις παραγωγών για την καλλιτεχνική σεζόν 2016–2017 έως τις 29 Νοεμβρίου 2015.

Η Στέγη είναι ένας τόπος πολιτισμού για το θέατρο, τον χορό, τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα εικαστικά και τα γράμματα. Αποστολή της είναι η προβολή του σύγχρονου πολιτισμού, η υποστήριξη των Ελλήνων δημιουργών, η καλλιέργεια διεθνών συνεργασιών, η εκπαίδευση για τα παιδιά και η διά βίου μάθηση για ανθρώπους κάθε ηλικίας, σε έναν χώρο ανοιχτό και προσιτό σε όλους.

Κοιτώντας πάντα μπροστά, οι άνθρωποι της Στέγης οργανώνουν από τώρα την επόμενη καλλιτεχνική χρονιά. Οι προτάσεις πρέπει να κατατεθούν ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας της Στέγης. Σε περίπτωση που το συνοδευτικό υλικό είναι πολύ μεγάλο ή διαθέσιμο μόνο σε φυσική μορφή, μπορεί να σταλεί συμπληρωματικός φάκελος είτε με κούριερ είτε ταχυδρομικά στη διεύθυνση:

Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών – ΑΡΙΟΝΑ ΑΕ

Γαλαξία 7

Αθήνα 117 45

Υπόψη της Διεύθυνσης... (Μουσικής / Θεάτρου / Χορού)

Αναλυτικές οδηγίες σχετικά με την κατάθεση προτάσεων μπορείτε να βρείτε στο σχετικό αρχείο εδώ.
Πληροφορίες έχουν επίσης αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Στέγης.

Werner Herzog: Η αρχαία ελληνική γραμματεία, διαχρονικός οδηγός μας

ΑΠΟΔΟΣΗ: ΛΗΔΑ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

Ο Werner Herzog μίλησε στον Paul Holdengräber για το έργο του και το πόσο πολύ έχει επηρεαστεί από τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς

Ο Werner Herzog μεγάλωσε σε ένα απομονωμένο χωριό της Βαυαρίας και, σε όλη τη διάρκεια της παιδικής του ηλικίας, δεν είδε ποτέ κινηματογράφο ή τηλεόραση, ούτε χρησιμοποίησε τηλεφωνική συσκευή. Σήμερα θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς δημιουργούς του σύγχρονου γερμανικού κινηματογράφου. Γράφει σενάρια, σκηνοθετεί, έχει κάνει την παραγωγή σε περισσότερες από σαράντα ταινίες, έχει εκδώσει δώδεκα βιβλία και έχει σκηνοθετήσει ισάριθμες όπερες. Έχει επίσης διακριθεί για τις εξαιρετικές αφηγηματικές τεχνικές που εφαρμόζει στον κινηματογράφο.

Στις 16 Ιουνίου 2015, ο Werner Herzog συμμετείχε σε μια συζήτηση με τον Paul Holdengräber, υπεύθυνο της σειράς συζητήσεων με τίτλο «LIVE from the New York Public Library», στο πλαίσιο του κύκλου «Portraits» [«Πορτραίτα»], που διοργανώνει το Πολιτιστικό Κέντρο του θυγατρικού Ιδρύματος Ωνάση. Επιλεγμένα αποσπάσματα της συζήτησης, στα οποία ο δημιουργός δίνει έμφαση στην αρχαία ελληνική ιστορία και τα κείμενα των αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, παρουσιάζουμε παρακάτω:

P. H.: Θα ήθελα να ξεκινήσω με μία από τις πρώτες σου ταινίες, τα Τελευταία λόγια. Τη γύρισες σε ηλικία 24 ετών, το 1968, παράλληλα με μία άλλη σου ταινία, με τίτλο Σημάδια ζωής.

W. H.: Ναι, τα Σημάδια ζωής ήταν η πρώτη μου μεγάλου μήκους ταινία μυθοπλασίας. Ένα μικρό μέρος της το γύρισα στην Κρήτη και το μεγαλύτερο στην Κω. Το νησί της Κω έχει μεγάλη σημασία για μένα γιατί ο παππούς μου, με τον οποίο ήμουν πολύ δεμένος, εργάστηκε εκεί ως αρχαιολόγος στις αρχές του εικοστού αιώνα επί οκτώ χρόνια.

Πάντοτε ένιωθα κοντύτερα στον παππού μου παρά στον πατέρα μου. Η γενιά του πατέρα μου ήταν η γενιά των Ναζί και, έτσι, δεν μπόρεσα να συνδεθώ μαζί του. Εξάλλου, ο πατέρας μου έλειπε το μεγαλύτερο διάστημα, μια και εγκατέλειψε την οικογένειά του. Ο παππούς μου μού μιλούσε για τις ανασκαφές του στην Κω. Μάλιστα, αυτό ήταν το μόνο πράγμα ως προς το οποίο διατηρούσε πνευματική διαύγεια μέχρι τέλους, καθώς τα τελευταία 8–10 χρόνια της ζωής του βυθιζόταν όλο και περισσότερο στην παράνοια. Είχε εξαιρετική αίσθηση του χώρου και την ικανότητα να ανακαλύπτει τόπους. Ενώ αναζητούσαν επί αιώνες το Ασκληπιείο της Κω, ο παππούς μου ήταν ο άνθρωπος που το ανακάλυψε, παρότι ήταν ολοκληρωτικά θαμμένο. Η αίσθηση του χώρου είναι μια ικανότητα την οποία έχω μάθει –και εν μέρει την έχω κληρονομήσει– από τον παππού μου, τον Rudolf.

P. H.: Και πώς εκδηλώνεται αυτή η ικανότητα;

W. H.: Κατανοώ τα τοπία, μπορώ να «διαβάσω» ένα τοπίο και τα μοτίβα που εμπεριέχει. Γι' αυτό και με συναρπάζει ο Hercules Seghers, ο Ολλανδός καλλιτέχνης της εποχής του Rembrandt, που ζωγράφιζε μικρά, μυστηριώδη τοπία, σχεδόν αφηρημένα, στα οποία όμως διακρίνονται μοτίβα, όπως στα έργα σύγχρονων καλλιτεχνών.

Werner Herzog: Η αρχαία ελληνική γραμματεία, διαχρονικός οδηγός μας

ΑΠΟΔΟΣΗ: ΛΗΔΑ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

Ο Werner Herzog θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς δημιουργούς του σύγχρονου γερμανικού κινηματογράφου

Ρ. Η.: Θα έλεγε κανείς πως –400 χρόνια πριν– τα έργα αυτά παραπέμπουν στις δικές σου ταινίες…

W. H.: Πάντα με συναρπάζει το πώς θα «διαβάσω», πώς θα σκηνοθετήσω ένα τοπίο. Γιατί μπορείς να σκηνοθετήσεις ανθρώπους, ηθοποιούς, ζώα, αλλά και τοπία ώς έναν βαθμό. Την ταινία που ανέφερες, τα *Τελευταία λόγια*, τη γύρισα κυρίως τη νύχτα, ενώ κατά τη διάρκεια της ημέρας γύριζα τα *Σημάδια ζωής*. Είναι η ιστορία του τελευταίου κατοίκου της Σπιναλόγκας, ενός μουσικού που αρνείται να εγκαταλείψει το μικρό νησί όπου ζει, παρότι είναι αποικία λεπρών. Τελικά, αναγκάζεται να φύγει. Το παράξενο στην ιστορία είναι ότι όλοι οι χαρακτήρες αφηγούνται την ιστορία του ξανά και ξανά.

Μου αρέσει πολύ η μουσική που παίζουν οι καλλιτέχνες στην ταινία [Σ.τ.Μ.: Ο Αντώνης Παπαδάκης που υποδύεται τον λεπρό μουσικό ήταν εξαίρετος λυράρης, ενώ στην ταινία παίζει μπουζούκι ο Λ. Δασκαλάκης], καθώς και ο τρόπος που τραγουδούν. Πιστεύω μάλιστα πως κάπως έτσι τραγουδιόταν η *Ιλιάδα*, σαν ένα προφορικό άσμα συνοδευόμενο από τους ήχους της λύρας. Έχουμε δηλαδή τον απόηχο και τη μνήμη πραγμάτων που συνέβαιναν πριν από 2.800 χρόνια.

Ρ. Η.: Πότε ήταν η πρώτη σου γνωριμία με τον Όμηρο;

W. H.: Στο σχολείο. Παρακολουθούσα σχολείο με κλασική κατεύθυνση. Μαθαίναμε εννέα χρόνια λατινικά, έξι χρόνια αρχαία ελληνικά και, τα τελευταία τρία, λίγα αγγλικά. Ποτέ δεν μου άρεσε το σχολείο, δεν εμπιστευόμουν τους καθηγητές. Είμαι κυρίως αυτοδίδακτος. Μόνο αφού τελείωσα το σχολείο άρχισα να διαβάζω.

Ρ. Η.: Μπορεί να αντιπαθούσες το σχολείο, όμως θυμάσαι τους πρώτους στίχους της Ιλιάδας.

W. H.: Θα πω μόνο τις πρώτες λέξεις, αλλά θυμάμαι πολύ περισσότερο: *«Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος οὐλομένην…»* Αυτός ο ήχος!... Μάλιστα, ο μέντοράς μου, ο Herb Golder, που βρίσκεται εδώ σήμερα, ως καθηγητής Κλασικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Βοστώνης, μου επισήμανε την έννοια της λέξης *«οὐλομένην»*, που σημαίνει ότι η οργή έφερε τον όλεθρο όχι μόνο στους άλλους αλλά και στον ίδιο τον Αχιλλέα. Είναι τόσο όμορφη και σύνθετη η αρχαία ελληνική γλώσσα, η οποία ήταν πιο περίπλοκη, βέβαια, κατά την Ομηρική και την Κλασική Εποχή, ενώ στη σύγχρονη μορφή της πολλά δομικά στοιχεία της χάνονται και η γλώσσα κάπως ισοπεδώνεται.

Ρ. Η.: Είναι συναρπαστικό το ότι η πρώτη λέξη είναι η οργή, η μῆνις. Έχεις πει στο παρελθόν πόσο σε έχει εντυπωσιάσει αυτό.

W. H.: Είναι κάτι που με αγγίζει βαθιά. Εισχωρώντας στην κλασική αρχαιότητα κατανοώ τις βαθιές πολιτισμικές μας ρίζες. Αποκτώ μια αίσθηση προσανατολισμού. Και το νήμα οδηγεί πίσω στην ελληνική αρχαιότητα, όπου διατυπώθηκαν κατά κάποιον τρόπο όλα τα σημαντικά πράγματα που μας αγγίζουν ακόμη και σήμερα. Ο Όμηρος και η μετέπειτα λογοτεχνία και φιλοσοφία εξακολουθούν να μας

Werner Herzog: Η αρχαία ελληνική γραμματεία, διαχρονικός οδηγός μας

ΑΠΟΔΟΣΗ: ΛΗΔΑ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

Το νησί της Κω έχει ιδιαίτερη συναισθηματική σημασία για τον Werner Herzog

προσδιορίζουν.

P. H.: Werner, η πρώτη σου επίσκεψη στην Ελλάδα ήταν σε ηλικία 15–16 ετών. Ποιος ήταν ο σκοπός της;

W. H.: Κατά βάση, ήθελα να ακολουθήσω τα χνάρια του παππού μου και να δω τι έκανε. Αρχικά έμεινα στην Κρήτη, ταξίδεψα με γάιδαρο, όχι από τα παράλια, αλλά από τα βουνά, από τη μία άκρη ώς την άλλη. Μια εικόνα με εντυπωσίασε, η οποία μάλιστα έγινε και η κεντρική σκηνή της πρώτης μου ταινίας. Καθώς περπατούσα σε υψόμετρο περίπου 1.800 μέτρων έφτασα μπροστά σε έναν γκρεμό και κοίταξα απέναντι στην κοιλάδα. Εκεί, στο οροπέδιο, είδα κάτι που με έκανε να νομίσω ότι είχα τρελαθεί. Είναι η κεντρική εικόνα στα *Σημάδια ζωής*, η σκηνή όπου ο πρωταγωνιστής τρελαίνεται, κλείνεται σε ένα φρούριο, κηρύσσει πόλεμο σε φίλους και εχθρούς, αρχίζει να εκτοξεύει φωτοβολίδες εναντίον του χωριού, και χρειάζεται τελικά να τον εξουδετερώσουν οι δικοί του άνθρωποι.

P. H.: Είναι η πρώτη από μια σειρά ταινιών σου όπου ένας από τους χαρακτήρες τρελαίνεται.

W. H.: Οι πραγματικοί παράφρονες είναι λίγοι στις ταινίες μου. Μάλιστα, πολλά από αυτά που λένε οι παρανοϊκοί χαρακτήρες μου είναι απολύτως λογικά! Βρισκόμουν λοιπόν στο Λασίθι, στο οροπέδιο με τους ανεμόμυλους. Μου φαινόταν σαν μια απέραντη κοιλάδα με λουλούδια που είχαν τρελαθεί. Μου πήρε λίγο χρόνο να αντιληφθώ ότι το τοπίο δεν ήταν παρανοϊκό, αλλά ότι υπήρχαν κυριολεκτικά χιλιάδες ανεμόμυλοι! Είχα ωστόσο τη βαθιά αίσθηση μιας απόστασης από την πραγματικότητα και προσπαθούσα να την κατανοήσω.

P. H.: Θα σου άρεσε να ζεις στην αρχαιότητα;

W. H.: Βέβαια. Θα μου άρεσε να ζω σε δύο περιόδους: καταρχάς, στη ρωμαϊκή αρχαιότητα, την εποχή του Φάβιου Μάξιμου (Quintus Fabius Maximus), ο οποίος διέταξε τα στρατεύματά του να υποχωρήσουν επειδή ήταν δειλός και διστακτικός, αλλά με τον τρόπο αυτόν νίκησε τον Αννίβα. Η άλλη εποχή στην οποία θα ήθελα να ζω είναι η εποχή του Λεωνίδα, με τους 300 Σπαρτιάτες να υπερασπίζονται τις Θερμοπύλες το 480 π.Χ. εναντίον του Ξέρξη. Με συγκινεί το επίγραμμα που υπάρχει εκεί: *«Ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε κείμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι...»* Φυσικά, η ηρωική αυτή πράξη δεν ήταν απλώς μια προσωπική θυσία, αλλά μια θυσία για χάρη της ενότητας της Ελλάδας. Η πολιτισμική συνέχεια φτάνει σε εμάς μέσω του Ομήρου, αλλά και του Λεωνίδα, στο επίπεδο της γενναιότητας και της υπεράσπισης της πατρίδας. Η ηρωική πράξη του Λεωνίδα αποτελούσε ανέκαθεν σημείο αναφοράς για όλους τους Έλληνες και διαμόρφωσε ένα είδος ταυτότητας, καθώς και τη συνείδηση της ενότητας και της συνέχειας.

P. H.: Και ποιος θα ήθελες να ήσουν εκείνη την εποχή;

W. H.: Μα ένας από τους Τριακόσιους! Έχω πάει στις Θερμοπύλες, στις θερμές πηγές. Το πέρασμα ήταν πράγματι πολύ στενό: με δέκα

Werner Herzog: Η αρχαία ελληνική γραμματεία, διαχρονικός οδηγός μας

ΑΠΟΔΟΣΗ: ΛΗΔΑ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

Εικόνες όπως αυτή, από το βομβαρδισμένο Βερολίνο, επηρέασαν βαθιά τον Γερμανό σκηνοθέτη

άνδρες σε παράταξη μπορούσε κανείς να το κλείσει. Ήταν όμως μόνο τριακόσιοι και πτήθηκαν με προδοσία, γιατί οι Πέρσες έκαναν τον γύρο του βουνού και τους περικύκλωσαν.

Ρ. Η.: Μου κάνει τεράστια εντύπωση, Werner, το πόσο απίστευτα ζωντανή είναι η ιστορία για σένα. Μιλάς για ιστορικά γεγονότα σχεδόν σαν να τα έχεις ζήσει. Πιστεύω πως υπάρχει κάποια σχέση ανάμεσα στον τρόπο με τον οποίο κάποιος ξαναζωντανεύει την ιστορία, στο πώς ακολουθεί τα ίχνη και στο πώς τοποθετείται μέσα στον χώρο.

W. H.: Βεβαίως. Σχετίζεται επίσης με τα όσα συμβαίνουν σήμερα. Διαβάζω τον Θουκυδίδη, τον πρώτο πραγματικά σπουδαίο ιστοριογράφο, τον πρώτο μεθοδικά σκεπτόμενο άνθρωπο που γράφει ιστορία από τα βάθη της διάνοιάς του. Ας μην ξεχνάμε ότι ο Θουκυδίδης συμμετείχε στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, εξορίστηκε όταν έχασε μια μάχη και, καθώς είχε χρόνο στη διάθεσή του, αποφάσισε να γράψει την ιστορία του πολέμου. Το έργο του φανερώνει μια πολύ οξυδερκή αντίληψη της ιστορίας και των γεγονότων. Υπάρχει μια συναρπαστική στιγμή, όταν οι Αθηναίοι εκστρατεύουν εναντίον της Μήλου, αποικία της Σπάρτης, και προσπαθούν να αποσπάσουν τους Μηλίους από την κυριαρχία της. Ο Θουκυδίδης μεταφέρει έναν διάλογο ο οποίος παραπέμπει, κατά τρόπο εντυπωσιακό, σε όσα συμβαίνουν σήμερα ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα όσον αφορά τις έντονες πιέσεις που ασκούνται στη χώρα.

Ρ. Η.: Όπως είπαμε προηγουμένως, η ιστορία μάς βοηθά να κατανοήσουμε το παρόν. Τώρα, ας πάμε από το παρόν στο απώτατο παρελθόν και ας μιλήσουμε για τον Michael Ventris, ο οποίος είναι για σένα μια εξαιρετική φυσιογνωμία. Πες μας ποιος ήταν αυτός ο άνθρωπος και γιατί σε εντυπωσιάζει τόσο η περίπτωσή του;

W. H.: Κατά τις ανασκαφές στην Κνωσσό, πριν από 120 χρόνια, ο σερ Arthur Evans ανακάλυψε ένα τεράστιο αρχείο από πήλινες πινακίδες με παράξενες επιγραφές, οι οποίες χρονολογούνται από την Εποχή του Χαλκού, μεταξύ 1450 και 1250 π.Χ. Υπέθεσε ότι ήταν κάποια μη ινδοευρωπαϊκή γλώσσα (μάλιστα, τη συνέδεσε εσφαλμένα με την ετρουσκική). Όταν αργότερα ανακαλύφθηκαν κι άλλες τέτοιες πινακίδες στην Πελοπόννησο, στην Πύλο και στις Μυκήνες, βρεθήκαμε ξαφνικά μπροστά σε ένα τεράστιο αρχείο με χιλιάδες θραύσματα. Το θέμα ήταν να τα κατανοήσουμε, να διαβάσουμε τα σημάδια – κάτι που με συναρπάζει.

Τότε ήταν που ο Ventris, πιλότος μαχητικού αεροπλάνου που ασχολείτο με τις κρυπτογραφήσεις του στρατού, μαζί με τον John Chadwick, καθηγητή Κλασικής Φιλολογίας, ανέλαβαν και στη συνέχεια κατόρθωσαν να τις διαβάσουν. Επρόκειτο για εκπληκτικό πνευματικό επίτευγμα – να κατανοήσουν δηλαδή τη βαθύτερη μαθηματική δομή των κρυπτογραφήσεων και να τις κατατάξουν χρησιμοποιώντας μαθηματικά πλέγματα. Ο Ventris απέδειξε, λοιπόν, ότι η Γραμμική Β ήταν μια αρχέγονη μορφή της αρχαίας ελληνικής.

Ρ. Η.: Εάν βρισκόταν εδώ σήμερα, τι θα τον ρωτούσες;

Werner Herzog: Η αρχαία ελληνική γραμματεία, διαχρονικός οδηγός μας

ΑΠΟΔΟΣΗ: ΛΗΔΑ ΜΠΟΥΖΑΛΗ

Το πλάνο με τους ανεμόμυλους από την ταινία *Σημάδια ζωής*

W. H.: Θα τον ρωτούσα για τις λεπτομέρειες εκείνης της διαδικασίας. Δυστυχώς, σκοτώθηκε στα 34 χρόνια του σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα, και είναι τραγικό ότι χάθηκε τόσο νέος. Αυτό που με συναρπάζει περισσότερο είναι η διανοητική πρόκληση της κατανόησης συμβόλων τα οποία εκ πρώτης όψεως δεν έχουν νόημα. Όχι μόνο από την άποψη της γλώσσας, αλλά και της άλγεβρας και των λογικών δομών.

P. H.: Σε ενδιαφέρει λοιπόν η διαδικασία της ανακάλυψης πραγμάτων, όπως στις αρχαιολογικές ανασκαφές.

W. H.: Είναι και κάτι περισσότερο. Η σύγκριση είναι ίσως λίγο τραβηγμένη, αλλά με ενδιαφέρει η διαδικασία του «κοσκινίσματος» πραγμάτων που έχουν μικρή σημασία και ξαφνικά ανάμεσά τους κάτι ξεχωρίζει – κάτι φαινομενικά ασήμαντο αλλά ταυτόχρονα βαθύ, σαν τα παιδιά που κοιτάζουν στη βιτρίνα του κρεοπωλείου ένα λουκάνικο.

P. H.: Η εικόνα αυτή παραπέμπει κατά κάποιον τρόπο στη ζωή και τις εμπειρίες σου στη διάρκεια του πολέμου.

W. H.: Βέβαια, γιατί ως παιδιά βιώσαμε την πείνα. Θυμάμαι τη μητέρα μου σε απόγνωση, ανάμεσα στην οργή και την απελπισία να μας λέει: «Παιδιά, σωπάστε, εάν μπορούσα να κόψω το πλευρό μου θα το έκανα», κι εμείς την κοιτάζαμε απορημένοι. Τέτοιες εικόνες υπάρχουν σε ταινίες για τη μεταπολεμική Γερμανία και είναι πολύ σημαντικές για μένα, σαν τα πράγματα που ανακαλύπτω στην αρχαία ελληνική γραμματεία. Είναι τα βασικά εφόδια που έχω ως οδηγό μέχρι σήμερα, που μας οδηγούν όλους μας, συχνά εν αγνοία μας. Και πιστεύω ότι είναι καταστροφικό λάθος το ότι τα περισσότερα πανεπιστήμια εγκαταλείπουν και καταργούν τα τμήματα Κλασικών Σπουδών.
Είναι σαν να κλέβουμε, σαν να στερούμε από τον εαυτό μας την αντίληψη για τις ρίζες της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, για το ποιοι είμαστε και πού βρισκόμαστε. Αυτό είναι μεγάλο σφάλμα, γιατί η μελέτη των αρχαίων κειμένων και της αρχαίας ιστορίας μπορεί να μην έχει κάποια πρακτική χρησιμότητα –όπως θα είχε για παράδειγμα το να γίνει κανείς γιατρός ή τεχνικός υπολογιστών–, αλλά είναι πολύ ουσιαστική. Αφορά την κατανόηση του εαυτού μας. Δυστυχώς, βλέπω γύρω μου ότι οι νέοι δεν διαβάζουν πια. Ασχολούνται με το Twitter, το Facebook και τα παρόμοια, αλλά δεν διαβάζουν ιστορίες με αρχή, μέση και τέλος. Κατά συνέπεια, δεν αντιλαμβάνονται το πώς διαμορφώνονται οι ιδέες, δεν έχουν αίσθηση της γλώσσας και της εξέλιξής της.

«Κάπως έτσι θα τραγουδιόταν η Ιλιάδα...» (Σκηνή από την ταινία Τελευταία λόγια)

Σκηνή από την ταινία *Σημάδια ζωής*

Η νέα σεζόν του Ωνασείου Πολιτιστικού Κέντρου της Νέας Υόρκης

Λεπτομέρεια από το λογότυπο του φεστιβάλ «Narcissus Now», έργο του Κωνσταντίνου Κακκανιά

Το Ωνάσειο Πολιτιστικό Κέντρο γιορτάζει 15 χρόνια παρουσίας στη Νέα Υόρκη. Στα πρώτα χρόνια της δράσης του, το Ωνάσειο Πολιτιστικό Κέντρο επικεντρώθηκε στην προβολή της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Σήμερα ανοίγει τα φτερά του για να αγκαλιάσει το παρόν και το ακόμη δυναμικότερο μέλλον της ελληνικής δημιουργίας.

Με ανανεωμένο Διοικητικό Συμβούλιο, που περιλαμβάνει ανθρώπους από τον χώρο του πολιτισμού και των ανθρωπιστικών σπουδών –όπως τον Simon Critchley, φιλόσοφο και καθηγητή Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, την Karen Brooks Hopkins, επί 16 χρόνια πρόεδρο της Brooklyn Academy of Music (BAM) και μία από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της πολιτιστικής διαχείρισης διεθνώς, τον Alan Shapiro, καθηγητή Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Johns Hopkins, τον Άγγελο Χανιώτη, καθηγητή Αρχαίας Ιστορίας στο Institute for Advanced Study του Πανεπιστημίου του Πρίνστον, καθώς και πολλούς νέους συνεργάτες–, το Ίδρυμα χτίζει νέες γέφυρες. Σε αυτό το πλαίσιο, ενισχύει το φάσμα του κοινού και του περιεχομένου του εγκαινιάζοντας δημιουργικές συνεργασίες με σπουδαίους πολιτιστικούς φορείς, όπως την BAM και τη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης. Πλέον, η σύγχρονη ελληνική δημιουργία προβάλλεται ισότιμα με την πλούσια ελληνική πολιτιστική κληρονομιά σε μία από τις πιο σημαντικές μητροπόλεις του κόσμου.

Ο Άγγελος Χανιώτης

Το Ωνάσειο Πολιτιστικό Κέντρο της Νέας Υόρκης εγκαινιάζει τη φθινοπωρινή σεζόν με το Onassis Festival NY 2015. Το πρώτο ετήσιο φεστιβάλ τεχνών και ιδεών, με τίτλο «Narcissus Now: The Myth Reimagined» [«Ο Νάρκισσος σήμερα: Μια ανάπλαση του μύθου»], πραγματοποιείται στον πρόσφατα ανακαινισμένο χώρο του Ολυμπιακού Πύργου στο Μανχάταν. Το φεστιβάλ προσφέρει μια καλειδοσκοπική όψη του μύθου του Ναρκίσσου μέσα από τα πεδία της μουσικής, των εικαστικών τεχνών, του κινηματογράφου, των επιστημών, της λογοτεχνίας, της χορογραφίας, της μαγειρικής τέχνης, της μόδας και των ψηφιακών μέσων. Με δωρεάν είσοδο και ανοιχτό στο κοινό, το φεστιβάλ «Narcissus Now» πραγματοποιήθηκε στις 8 έως 11 Οκτωβρίου 2015 με περισσότερες από 40 εκδηλώσεις για κοινό κάθε ηλικίας.

Ο Jonah Bokaer

Στο Εναρκτήριο Φεστιβάλ Τεχνών και Ιδεών για τη Διερεύνηση Σύγχρονων Ερμηνειών στον Μύθο του Ναρκίσσου θα συμμετάσχουν, μεταξύ άλλων, οι εξής: Ανδρέας Αγγελιδάκης, Ελένη Αλεξοπούλου, Σταύρος Γασπαράτος, Βανέσα Γρηγοριάδη, Άγγελος Πλέσσας, Jonah Bokaer, Bruce High Quality Foundation, Jenny Holzer, Jennifer Homans, Paul Giamatti, Narciso Rodriguez, Lorin Stein και Judith Thurman.

Η κεντρική θεματική του φεστιβάλ, ο μύθος του Ναρκίσσου, έχει σαγηνεύσει την ανθρώπινη φαντασία σε όλες τις εποχές και σε όλους τους πολιτισμούς. Με τις ρίζες του

Η νέα σεζόν του Ωνασείου Πολιτιστικού Κέντρου της Νέας Υόρκης

Η Μαίρη Κατράντζου

να χάνονται στην αρχαιότητα, εμφανίζεται για πρώτη φορά στον ομηρικό ύμνο «Εἰς Δήμητραν», όπου ο Νάρκισσος ήταν το λουλούδι που μάδησε η Περσεφόνη όταν την απήγαγε ο θεός του Κάτω Κόσμου. Η γνωστότερη αφήγηση του μύθου προέρχεται από τις Μεταμορφώσεις του Οβιδίου: ένας όμορφος Έλληνας νέος ερωτεύεται το είδωλό του, μαραζώνει από τον ανεκπλήρωτο πόθο και αυτοκτονεί· στη θέση του φυτρώνει ένα λουλούδι, ο νάρκισσος, που σηματοδοτεί τον ερχομό της άνοιξης. Αυτή η εκδοχή του μύθου αποτελεί την κατεξοχήν αλληγορία της μεταμοντέρνας εποχής. Από την ψυχανάλυση έως τις selfies, ο μύθος του Ναρκίσσου λειτουργεί ως εμβληματικό παράδειγμα της απαράμιλλης επίδρασης της κλασικής αρχαιότητας στην κουλτούρα μας.

«Μέσα από αυτήν τη νέα πρωτοβουλία, ενός ετήσιου φεστιβάλ τεχνών και ιδεών, ρίχνουμε μια φρέσκια ματιά στην κλασική παράδοση και στους πολυδαίδαλους τρόπους που αυτή διαμορφώνει ένα μέρος του δικού μας λεξιλογίου. Προσκαλούμε την κοινότητα να σμίξει μαζί μας σε αυτό το ταξίδι, όπου διερευνούμε το πώς ερμηνεύονται σήμερα ιδέες και αρχαία πρότυπα, όπως αυτό του Ναρκίσσου, και τι μαθαίνουμε από αυτά», λέει η Αμαλία Κοσμετάτου, εκτελεστική διευθύντρια και διευθύντρια Μορφωτικών Υποθέσεων του Θυγατρικού Ιδρύματος Ωνάση στις ΗΠΑ. «Θα προσφέρουμε ευκαιρίες σε Έλληνες και Αμερικανούς καλλιτέχνες να δουλέψουν πλάι-πλάι, σε έργα που ανατέθηκαν ειδικά για το φεστιβάλ, και να διερευνήσουν το πώς η ελληνική κουλτούρα εμπνέει τις δημιουργικές τέχνες και σφυρηλατεί τη ζωή μας».

Μέσα από αποκλειστικές αναθέσεις και με τη χάραξη απρόσμενων συνδέσεων, το πρόγραμμα «Narcissus Now» αναδεικνύει την επίδραση του μύθου του Ναρκίσσου σε ένα ευρύτατο και πολυποίκιλο φάσμα καλλιτεχνικών ιδιωμάτων, ενώ συγχρόνως πυροδοτεί νέες συνεργασίες μεταξύ Ελλήνων και Αμερικανών καλλιτεχνών. Χάρις στην online παρουσία του, το πρόγραμμα του φεστιβάλ θα είναι διαθέσιμο σε όλον τον πλανήτη. Προσκεκλημένη επιμελήτρια του πρώτου φεστιβάλ είναι η Violaine Huisman, ενώ την παραγωγή του έχει αναλάβει η Ellen Dennis. Αποκλειστικός χρηματοδότης του «Narcissus Now» είναι το Θυγατρικό Ίδρυμα Ωνάση στις ΗΠΑ.

«Την ιστορία του Ναρκίσσου τη συναντάς παντού, από τις selfies έως τις υπερβολές στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Είναι τόσο επίκαιρη, που μοιάζει προφητική. Ωστόσο, ο μύθος έχει και μια αινιγματική ποιότητα, καθώς εκθέτει τους κινδύνους της ενασχόλησης με τον εαυτό, της μοναξιάς, της ομορφιάς. Το Φεστιβάλ παρουσιάζει όλες αυτές τις απόψεις του Ναρκίσσου, όπως τις έχουν αναπλάσει οι τέχνες. Πρόθεσή μας είναι να διερευνήσουμε το πνευματικό βάθος του μύθου με σοβαρότητα, με κέφι και με χιουμοριστική διάθεση», λέει η επιμελήτρια Violaine Huisman.

Ο Σταύρος Γασπαράτος

Ο Κωνσταντίνος Κακκανιάς

Η νέα σεζόν του Ωνασείου Πολιτιστικού Κέντρου της Νέας Υόρκης

Ο Άγγελος Πλέσσας

Επιπλέον, το Ωνάσειο Πολιτιστικό Κέντρο της Νέας Υόρκης διοργανώνει μια συζήτηση με τίτλο «Πολίτες του Κόσμου» («World Citizens») στις 23 Οκτωβρίου 2015, παραπέμποντας νοερά στα αρχαιοελληνικά συμπόσια. Ξεκινώντας από την έννοια του κοσμοπολιτισμού, όπως την εισήγαγε ο φιλόσοφος Διογένης, ένα πάνελ διεθνώς διακεκριμένων στοχαστών θα συζητήσει για την πολιτισμική κατανόηση μεταξύ λαών και εθνών, καθώς και για τις διαχρονικές αξίες που μας ενώνουν. Ανάμεσα στους συμμετέχοντες θα είναι και οι εξής: Γιώργος Λούκος, διευθυντής των Μπαλέτων της Όπερας της Λυών και πρόεδρος του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου· Kwame Anthony Appiah, καθηγητής Φιλοσοφίας και Δικαίου στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης· Elizabeth Diller, ιδρυτικό στέλεχος της Diller Scofidio + Renfro· Pico Iyer, μυθιστοριογράφος και δοκιμιογράφος· Susan Meiselas, φωτογράφος (Magnum Photos)· και Orhan Pamuk, νομπελίστας συγγραφέας. Τη συζήτηση θα συντονίσει ο Paul Holdengräber, διευθυντής του προγράμματος της Δημόσιας Βιβλιοθήκης της Νέας Υόρκης.

Το Ωνάσειο Πολιτιστικό Κέντρο της Νέας Υόρκης θα παρουσιάσει επίσης δύο σημαντικές μουσικές εκδηλώσεις: ένα αναδρομικό αφιέρωμα στη μακρά παράδοση του ρεμπέτικου τραγουδιού («Rebetika: The Blues of Greece»), στις 10 και 12 Νοεμβρίου, και την παγκόσμια πρεμιέρα της νέας τζαζ σύνθεσης του Πέτρου Κλαμπάνη, με τίτλο Chroma, στις 9 Δεκεμβρίου.

Το πλήρες πρόγραμμα των εκδηλώσεων του Φεστιβάλ και η ολοκληρωμένη λίστα των συμμετεχόντων είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα www.onassisfestivalny.org.

Όλες οι εκδηλώσεις του Φεστιβάλ είναι δωρεάν και ανοιχτές στο κοινό.

Η Φανή Παπαγεωργίου (φωτο Paul Grover)

The Bruce High Quality Foundation

Ρομποτική, Τεχνητή Νοημοσύνη, Αισθητική και Ηθική

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ΜΑΥΡΙΔΗΣ

Επίθεση από τηλεχειριζόμενα ρομποτικά, μη επανδρωμένα οχήματα στο Βαζιριστάν

Φανταστείτε έναν κόσμο όπου τα ρομπότ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής μας πραγματικότητας, και όχι μόνον ως βοηθοί, αλλά και ως σύντροφοι και φίλοι. Επίσης, φανταστείτε έναν κόσμο όπου συλλογικές ευφυείς οντότητες στις οποίες συμμετέχουν χιλιάδες διαδικτυωμένοι άνθρωποι και μηχανές θα ξεπεράσουν τα σημερινά όρια της τεχνητής αλλά και της ανθρώπινης νοημοσύνης.1 Ίσως αυτός ο κόσμος να μην είναι και τόσο μακριά μας – όπως αρχίζουν να μας δείχνουν οι τελευταίες εξελίξεις της πολλά υποσχόμενης έρευνας στην Ευφυή Ρομποτική.

Και τα πεδία εφαρμογής των ρομπότ έχουν αρχίσει να επεκτείνονται πλέον πολύ πιο πέρα από τη βιομηχανία: τα ρομπότ έχουν αρχίσει να εισέρχονται στην ιατρική, στην εκπαίδευση, στα οικιακά και επαγγελματικά περιβάλλοντα, στον ουρανό (με τα μη επανδρωμένα ιπτάμενα σκάφη), στη θάλασσα, ακόμη και στο διάστημα. Και έχουν αρχίσει, επίσης, να συνεισφέρουν σε πολλούς ιδιαίτερα επωφελείς κοινωνικούς σκοπούς,2 όπως είναι η επέκταση των δυνατοτήτων ατόμων με ειδικές ανάγκες, η βοήθεια προς τους ηλικιωμένους ή ακόμη και η αύξηση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των αυτιστικών παιδιών.3

Εκτός αυτού, επίκειται μια επανάσταση και στα βιομηχανικά ρομπότ: ευέλικτα συνεργατικά ρομπότ, που θα μπορούν να δουλεύουν δίπλα σε ανθρώπους, πιθανότατα θα αλλάξουν το πρόσωπο της παραγωγής και θα διαταράξουν τις σημερινές παγκόσμιες οικονομικές ισορροπίες που βασίζονται στη διαφορά κόστους των εργατικών χεριών του αναπτυσσόμενου κόσμου. Πάντως, η ταχύτερα αναπτυσσόμενη αγορά βιομηχανικών ρομπότ για τα επόμενα πέντε χρόνια, και μάλιστα με τεράστια διαφορά, είναι η Ασία.4

Παραταύτα, αυτόνομα, τηλεχειριζόμενα ή και ημιαυτόνομα ρομπότ έχουν αρχίσει πλέον να χρησιμοποιούνται και για άλλους, όχι τόσο αθώους, σκοπούς: παραδείγματος χάριν, ένα μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων στο Αφγανιστάν εναντίον των Ταλιμπάν διεξάγονται εξ αποστάσεως μέσω μη επανδρωμένων ιπτάμενων οχημάτων (UAV). Σταδιακά, ολοένα και πιο αυτόνομα ρομπότ σε διάφορες μορφές θα αρχίσουν να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των σύγχρονων πολεμικών επιχειρήσεων και υπηρεσιών ασφαλείας. Και μάλιστα, πιθανότατα θα αποτελέσουν και το πιο σημαντικό τους μέρος, αυτό που θα καθορίσει και την τελική υπεροχή.

Τις εξελίξεις αυτές, όμως, τις συνοδεύουν πολλά και σημαντικά ανοικτά ερωτήματα: επιτρέπεται να δώσουμε την άδεια εκτέλεσης (license to kill) σε μηχανές και, αν ναι, υπό ποιες συνθήκες;5 Ενδέχεται, τελικά, οι μηχανές να λαμβάνουν πιο ορθές αποφάσεις από τους ανθρώπους, να μην έχουν στρεβλώσεις λόγω πληροφοριακής και συναισθηματικής υπερφόρτισης και να είναι πιο γρήγορες και πιο εύστοχες; Αν συμβεί κάποιο λάθος,

Βελτίωση επικοινωνιακών δεξιοτήτων αυτιστικών παιδιών με τη βοήθεια ρομπότ: Μαθητής του ειδικού σχολείου Castle Vale του Μπέρμιγχαμ μαζί με τον ρομποτικό του φίλο Nao της Aldebaran

Το ρομπότ Sammons Preston Meal Buddy, που τροφοδοτεί ηλικιωμένα ή παραπληγικά άτομα

Ρομποτική, Τεχνητή Νοημοσύνη, Αισθητική και Ηθική

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ΜΑΥΡΙΔΗΣ

Από την ομιλία του Νικόλαου Μαυρίδη στο TEDx Athens

ποιος φέρει τη νομική ευθύνη; Το σημερινό μας νομικό πλαίσιο επαρκεί; Οι πόλεμοι και οι επιχειρήσεις ασφαλείας με μηχανές θα είναι πιο σύντομοι, πιο αναίμακτοι και πιο δίκαιοι;

Όλα αυτά παραμένουν ανοικτά ερωτήματα, τα οποία, στη βάση τους, εμπεριέχουν θεμελιώδεις επιλογές ηθικής φύσεως. Εκτός αυτού, δεν μπορούν να απαντηθούν με φιλοσοφική αναζήτηση και μόνο. Απαιτούν εμπειρικά δεδομένα από το παρελθόν, αλλά ακόμη δεν έχουμε αρκετή συσσωρευμένη και καταγεγραμμένη εμπειρία σε αυτά τα θέματα – οπότε μόνο πάνω σε προβλέψεις μπορούμε να στηριχτούμε.

Ακόμη όμως και αν αποπειραθούμε να δώσουμε κάποιες πρώτες απαντήσεις, και ενώ σταδιακά αρχίζουν να δημιουργούνται οι αρμόδιοι διεθνείς φορείς, παραμένει ένα μεγάλο εμπόδιο: πώς θα εφαρμοστούν τα μέτρα που θα περιλαμβάνονται σε αυτές; Ένα πολύπλοκο οικοσύστημα εμπλέκεται στην εφαρμογή τους: κυβερνήσεις, διεθνείς οργανισμοί, πολεμικές βιομηχανίες, ακαδημαϊκοί και διανοούμενοι με πρόσβαση στο κοινό (σκεφθείτε, παραδείγματος χάριν, τον Ντρέυφους, αλληγορική αναφορά στον ομώνυμο φιλόσοφο και επικριτή της τεχνητής νοημοσύνης, στην ταινία Ρόμποκοπ). Και σε κεντρική θέση στο οικοσύστημα αυτό, οι πολίτες του κόσμου, που θα έπρεπε να μπορούν να αποφασίζουν για το επιθυμητό τους μέλλον μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες και έπειτα από επαρκή πληροφόρηση.

Ακριβώς για την ευαισθητοποίηση του κοινού ως προς κάποια από αυτά τα ερωτήματα, πρόσφατα κλήθηκα στη Γενεύη, όπου και μίλησα για «Το Ωραίον και τα Ηθικά Ρομπότ».6 Με αφετηρία την αρχαία αισθητική και την αρμονική σχέση των μερών ως προς το Όλον, περνώντας κατ' αναλογίαν στην ηθική, εξετάζω την εξέλιξη των δυνατοτήτων ανθρώπων και μηχανών, για να καταλήξω τελικά στην προσπάθειά μας να αποφύγουμε πιθανές μελλοντικές δυστοπίες και να φέρουμε ένα καλύτερο αύριο διαμέσου μιας θεώρησης της τεχνολογίας που επικεντρώνεται στην υπηρεσία της προόδου και της ευημερίας της ανθρωπότητας.

Μάλιστα, με σκοπό την ανάπτυξη και τη διάδοση της «Τεχνολογίας με Αγαθό Σκοπό», η κυβέρνηση του Ντουμπάι πρόσφατα διοργάνωσε έναν πρωτόγνωρο θεσμό: τον ετήσιο παγκόσμιο διαγωνισμό «Drones for Good»7 (μη επανδρωμένα οχήματα για αγαθούς σκοπούς), στον οποίο και έχω επιλεχθεί ως μέλος της κριτικής επιτροπής, που μάλιστα φέτος συμπληρώνεται και με το «Robotics and AI for Good».

Μέσω του διαγωνισμού αυτού, η πρωτοπόρος πολιτεία των Εμιράτων δείχνει τον δρόμο

Θύματα ρομποτικών επιθέσεων: Ποιος θα ευθύνεται όταν τα ρομπότ θα αποφασίζουν μόνα τους;

Ένα drone της Διεύθυνσης Υγείας του Ντουμπάι, που μεταφέρει κατεπείγον ιατρικό υλικό στον τόπο που χρειάζεται, ανεξαρτήτως κίνησης και ύπαρξης δρόμων

Ρομποτική, Τεχνητή Νοημοσύνη, Αισθητική και Ηθική

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ ΜΑΥΡΙΔΗΣ

του μέλλοντος: τη στιγμή που άλλοι χρησιμοποιούν αυτές τις τεχνολογίες για να αφαιρούν ανθρώπινες ζωές, το Ντουμπάι υποστηρίζει έμπρακτα την ανάπτυξη κοινωφελών εφαρμογών στην ιατρική, το περιβάλλον, την αντιμετώπιση καταστροφών και άλλα πεδία, για να σώσει ανθρώπινες ζωές και να βελτιώσει τη ζωή όλων μας. Έτσι, όχι μόνο επεκτείνονται και επιταχύνονται η ανάπτυξη και η εφαρμογή κοινωφελών καινοτομιών, αλλά επίσης, διαμέσου της παγκόσμιας προβολής, ενισχύεται η διεθνής ευγενής άμιλλα που αποσκοπεί στη δημιουργία, και όχι στην καταστροφή.

Ο δαυλός που φέρει τη νέα φλόγα της Ρομποτικής και της Τεχνητής Νοημοσύνης έχει δοθεί πλέον στα χέρια των ανθρώπων. Και πέρα από τις ηχηρές επιφυλάξεις κάποιων δημόσιων προσώπων,8 και ενώ η νέα φλόγα αυτή αρχίζει να χρησιμοποιείται για ομόφωνα καλούς αλλά και για κακούς σκοπούς, είναι σημαντικό οι Προμηθείς της να μπορέσουν να οραματιστούν τη χρήση της και να μεταδώσουν ένα αρμονικό αλλά συνάμα εφικτό όραμα, μαζί με τον δρόμο και το όχημα που θα μας οδηγήσουν εκεί. Έτσι μόνο θα παραμείνει το πιθάρι της Πανδώρας σφραγισμένο, ενώ η νέα φλόγα της τεχνολογίας θα μας βοηθήσει να απελευθερωθούμε από ακόμη περισσότερα δεσμά και να ζεστάνουμε τη ζωή μας.

(Ο Νικόλαος Λ. Μαυρίδης είναι διδάκτωρ του Τεχνολογικού Ινστιτούτου της Μασαχουσέτης / MIT.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 N. Mavridis (2011) «A thousand eyes, a thousand hands», *TEDx Athens 2011* [Online].
Διατίθεται στο: https://www.youtube.com/watch?v=81bWAwVUj5Q

2 A. Tapus, M. J. Mataric και B. Scasselati (2007) «Socially assistive robotics [Grand challenges of robotics]», *Robotics & Automation Magazine, IEEE,* 14 (1), σ. 35–42.

3 J. C. C. Gillesen, E. I. Barakova, B. E. B. M. Huskens και L. M. G. Feijs (2011) «From training to robot behavior: Towards custom scenarios for robotics in training programs for ASD», στο *Rehabilitation Robotics (ICORR), 2011 IEEE International Conference,* σ. 1–7.

4 International Federation of Robotics (2014) «Annual Supply of Industrial Robots 2012–2013 and forecast for 2014–2017».

5 N. Mavridis (2014) «Ρόμποκοπ, ρομποηθική και το μέλλον του πολέμου: Μύθοι και πραγματικότητα» [Online].
Διατίθεται στο: http://greeklish.info/gr/world/257

6 N. Mavridis (2014) «The Beauty of Ethical Robots», *TEDx Transmedia 2014* [Online].
Διατίθεται στο: https://www.youtube.com/watch?v=x7Nu-oddH3o

7 Dubai Prime Minister's Office (2015) «UAE Drones for Good», https://www.dronesforgood.ae/

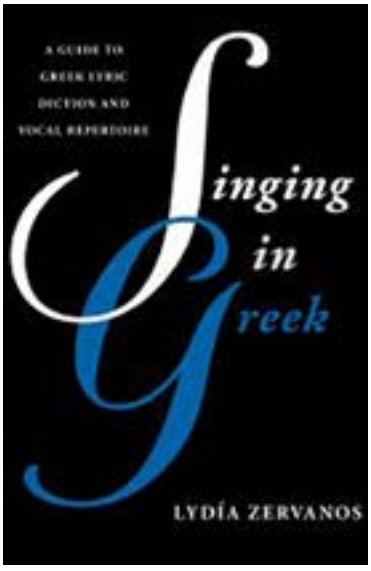
8 A. Mamiit (2015) «Worries About Artificial Intelligence being a Threat: Bill Gates, like Stephen Hawking and Elon Musk», *Tech Times*.

Ένας οδηγός της φωνητικής μουσικής στην ελληνική γλώσσα

ΓΡΑΦΕΙ Η ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΘΑΡΙΟΥ

Lydía Zervanos, Singing in Greek: A Guide to Greek Lyric Diction and Vocal Repertoire, Νέα Υόρκη: Rowman & Littlefield, 354 σελ. ISBN 978-1442229778 (χαρτ. έκδ.) / 978-1442229785 (eBook).

Ένα σημαντικό κενό στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία για την εκφορά της ελληνικής γλώσσας στη λόγια φωνητική μουσική έρχεται να καλύψει το βιβλίο της υποτρόφου Λυδίας Ζερβάνου *Singing in Greek: A Guide to Greek Lyric Diction and Vocal Repertoire*, το οποίο κυκλοφορήθηκε στην αγγλική γλώσσα από τις εκδόσεις Rowman & Littlefield τον Μάιο του 2015.

Πρόκειται για ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και πρωτότυπη μελέτη, η οποία δίνει τη δυνατότητα σε όσους τραγουδιστές δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα να προσεγγίσουν την ελληνική φωνητική μουσική δημιουργία. Αποτελεί επίσης χρήσιμο εγχειρίδιο για τους Έλληνες ερμηνευτές που θέλουν να ερευνήσουν σε βάθος ζητήματα ορθής άρθρωσης και προφοράς στον τραγουδισμένο λόγο ενώ παράλληλα αναδεικνύει τον πλούτο του ελληνικού λυρικού φωνητικού ρεπερτορίου.

Η Λυδία Ζερβάνου, εξαίρετη μουσικός και τραγουδίστρια, εξετάζει, με τη χρήση του διεθνούς φωνητικού αλφαβήτου, τους ήχους της ελληνικής γλώσσας και δίνει σαφείς οδηγίες για την εκφορά της στο τραγούδι. Ακόμη, το βιβλίο περιλαμβάνει συνοπτική ιστορία της ελληνικής κλασικής μουσικής με έμφαση στο φωνητικό έργο από το 1770 έως τις μέρες μας, καθώς και βιογραφίες και εργογραφίες των σημαντικότερων συνθετών ανά εποχή.

Η συγγραφέας δεν περιορίζεται μόνο στην αναφορά τραγουδιών για πιάνο και φωνή, αλλά επεκτείνει την ανάλυσή της σε άριες, ντουέτα, χορωδιακά φωνητικά μέρη και σε αποσπάσματα από τις σημαντικότερες οπερέτες για όλους τους τύπους φωνής. Το βιβλίο περιλαμβάνει επίσης ενισχυτικό υλικό με ηχητικά παραδείγματα ερμηνευμένα από τους διακεκριμένους λυρικούς καλλιτέχνες Μάρθα Αράπη και Τάση Χριστογιαννόπουλο.

Στα παραρτήματα του βιβλίου παρουσιάζονται εκδοτικοί οίκοι μουσικής, οργανώσεις και ιδρύματα στον χώρο της μουσικής, καθώς και λίστα με 20 σπουδαίους ποιητές και τις βιογραφίες τους, που ανεξάρτητα από τη σημαντικότητά τους έχουν μελοποιηθεί κατά κύριο λόγο από Έλληνες συνθέτες.

Το βιβλίο *Singing in Greek: A Guide to Greek Lyric Diction and Vocal Repertoire* αποτελεί ένα πολύτιμο εφόδιο για τραγουδιστές, πιανίστες, μαέστρους, μουσικούς εκγυμναστές και καθηγητές φωνητικής. Ταυτόχρονα, είναι ένας μοναδικός οδηγός περιήγησης για όσους επιθυμούν να ανακαλύψουν τον ηχοχρωματικό πλούτο της ελληνικής γλώσσας και της λόγιας ελληνικής μουσικής δημιουργίας.

Αχιλλέας Λιαρμακόπουλος: Το τρομπόνι που τολμά... δις!

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΜΑΛΛΟΥΧΟΣ

Achilles Liarmakopoulos, Discoveries (Opening Day, 2014) – Trombone Atrevido (Opening Day, 2015).

Η στήλη αυτή είχε τη χαρά να παρουσιάσει και στο παρελθόν (ΑΩ 54) τον εξαιρετικό τρομπονίστα και υπότροφο Αχιλλέα Λιαρμακόπουλο, με αφορμή το πολύ επιτυχημένο προσωπικό του CD *Astor Piazzolla: Tango Distinto* (NAXOS, 2011). Ήδη από τότε, ο Έλληνας τρομπονίστας είχε ταράξει τα νερά με τη συμμετοχή του, ως μόνιμο μέλος, σε ένα από τα πιο φημισμένα και ιστορικά κουιντέτα χάλκινων πνευστών, τους Canadian Brass.

Η συνέχεια ήταν ανάλογη των προσδοκιών τόσο σε συναυλιακό όσο και σε δισκογραφικό επίπεδο. Πρόσφατα, ο Αχιλλέας Λιαρμακόπουλος παρουσίασε 2 CD. Το πρώτο έχει τίτλο *Discoveries [Ανακαλύψεις]* και κυκλοφορήθηκε από την εταιρεία Opening Day. Εδώ, το τρομπόνι συνομιλεί άρτια με το στιβαρό πιάνο της Amy J. Yang, πολυβραβευμένης σολίστ και διδάσκουσας στο περίφημο Curtis Institute των ΗΠΑ, σε έργα νέου ρεπερτορίου για το τρομπόνι: «Θρηνωδία» του Μηνά Ι. Αλεξιάδη, με αναφορές στα βυζαντινά μελίσματα και την αρχαιοελληνική μουσική, έργο γραμμένο για τον διακεκριμένο μουσικό Παναγιώτη Στέφο, ο οποίος υπήρξε ο πρώτος δάσκαλος και μέντορας του Αχιλλέα Λιαρμακόπουλου. Πιο παραδοσιακά νεορομαντική σε στυλ, η «Φαντασία» της Elizabeth Raum από τον Καναδά. Χαρακτηριστική για την ώσμωση κινεζικών και δυτικών στοιχείων, η «Κινεζική Σουίτα» για τρομπόνι και πιάνο του Κινεζοαμερικανού συνθέτη Hua Yang, ένα τετραμερές έργο που αναδεικνύει πολλές ερμηνευτικές δυνατότητες του χάλκινου οργάνου. Το CD περιέχει επίσης δύο συνθέσεις του Αμερικανού τρομπετίστα της τζαζ John Ellis: «Indigo», ένα λυρικό έργο που φωτίζει τη γεμάτη πάθος πλευρά του τρομπονιού, και «Tango Paradiso», σύνθεση που παραπέμπει στη θεματική του προηγούμενου άλμπουμ του Αχιλλέα Λιαρμακόπουλου και ταυτόχρονα δίνει μια νότα ειρηνικής ελπίδας και όμορφου τέλους στον δίσκο.

Το δεύτερο και πιο πρόσφατο CD, επίσης στη δισκογραφική εταιρεία Opening Day, έχει τίτλο *Trombone Atrevido [Το τρομπόνι που τολμά]* και αποτελεί μία ακόμη ξενάγηση του ακροατή στη Νότια Αμερική. Μετά το τάνγκο της Αργεντινής, στο τσόρο της Βραζιλίας. Το τσόρο, το πιο χαρακτηριστικό λαϊκό οργανικό μουσικό ιδίωμα των μεγάλων πόλεων της Βραζιλίας, κυρίως δε του Ρίο ντε Τζανέιρο, παρότι στα πορτογαλικά σημαίνει –κυριολεκτικά– θρήνος, έχει συνήθως χαρούμενο χαρακτήρα! Παιζόταν αρχικά από φλάουτο, κιθάρα και cavaquinho (ένα τοπικό τετράχορδο όργανο), αλλά με τα χρόνια έγινε τόσο δημοφιλές που κέρδισε και άλλα όργανα: το μαντολίνο, το κλαρινέτο, το σαξόφωνο, την τρομπέτα και, βέβαια, το τρομπόνι, το οποίο εδώ, στα δάχτυλα, το στόμα και την ψυχή του Αχιλλέα Λιαρμακόπουλου, μας ταξιδεύει σε χορευτικούς ρυθμούς, νοσταλγικές εικόνες και χαλαρές αισθήσεις νοτιοαμερικανικής μπάντας.

Ξεχωριστή θέση στις συνθέσεις αυτού του CD έχουν ο Pixinguinha, από τους πιο γνωστούς συνθέτες τσόρο του 20ού αιώνα, ένα έργο του οποίου έδωσε και τον τίτλο στη δισκογραφική αυτήν κατάθεση, αλλά και άλλοι σημαντικοί Βραζιλιάνοι συνθέτες, όπως ο Waldir Azevedo, οι παλιότεροι André Vítor Correia, Erotides de Campos και Zequinha Abreu, καθώς και ο πιο «κλασικός» Heitor Villa-Lobos. Στο άλμπουμ περιλαμβάνεται και ένα τραγούδι του Σπύρου Εξάρα, Έλληνα κιθαριστή και συνθέτη με έντονη δραστηριότητα στις ΗΠΑ, ο οποίος συμμετέχει στο άλμπουμ ως μουσικός, μαζί με μια ομάδα από τους κορυφαίους σολίστ του συγκεκριμένου είδους μουσικής.

Το τρομπόνι του Αχιλλέα Λιαρμακόπουλου τολμά. Και ευτυχώς! Γιατί κυριαρχεί και μαγεύει, υφαίνοντας ένα μουσικό πέπλο που μας τυλίγει όμορφα και μας ταξιδεύει υπέροχα και μελωδικά.